Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 219 (469) ◆ Вівторок, 17 листопада 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Парламентська хроніка

ЯК ОСЯГНУТИ НЕОСЯЖНЕ?

Ранкове засідання 16 листопада

Здається, наш новий уряд вирішив твердо стати на ноги, а заодно довести парламентові, що неможливо зробити щось із нічого. Тобто наочно продемонструвати те, як необгрунтована щедрість законотворців обертається злом для народу. Не можна однозначно сказати, що мав на меті віце-прем'єр-міністр економіки Віктор Пинзеник, проте своєю доповіддю все-таки зумів шокувати парламент. Бо після його виступу з питання соціального захисту населення один з депутатів так і сказав: «Мені стало страшно».

Дійсно, вперше представник уряду не заколисував Верховну Раду загальнопопулістськими фразами, а на конкретних цифрах показав, у якій економічній ямі ми опинилися. І все це через намагання законотворців осягнути неосяжне. Мається на увазі виділення коштів, яких, по суті, в Україні не було. Так, протягом минулого та цього років запроваджено велику кількість додаткових та розширено раніше діючі соціальні програми без будь-якого узгодження з доходною частиною бюджету на тлі загального спаду виробництва. Це у свою чергу призвело до видатків 600 мільярдів карбованців, непередбачених бюджетом.

(Закінчення на 2-й стор.).

ВРУЧЕНО ВІРЧІ ГРАМОТИ

Призначений Надзвичайним і Повноважним Послом Австрійської Республіки в Україні Георг Вайс вручив вірчі грамоти Президентові України Леоніду Кравчуку.

ВЧОРА Президент України Л. Кравчук прийняв Верховного головнокомандуючого об'єднаними збройними силами НАТО в Європі американського генерала Дж. Шалікашвілі. Під час бесіди сторони обговорили питання, що становлять взаємний інтерес.

ТЕПЕР СПРАВА ЗА ЕКСПЕРТАМИ

«Конференція, метою якої було активізувати співробітництво між Європейськими Співтовариствами і країнами СНД, завершилася успішно», — заявив представник Королівства Нідерландів на цьому форумі Ганс Весселінг.

Однак, на його думку, перед тим, як гармонізувати закони між собою, кожна країна, що стає на ноги, має працювати над створенням і вдосконаленням власної правової бази. Склалося враження, сказав пан Весселінг, що нові незалежні держави готові в майбутньому співпрацювати, знаходячи компроміси, але не втрачаючи своєї специфіки. За його словами, позитивним моментом було б проведення подібної конференції між фахівцями ЄС і України зокрема. Генеральний директор правової служби Комісії ЄС Жан Девост повідомив, що їхня організація знайде можливість для індивідуальної допомоги Україні. На форумі також вирішено, що кожна країна СНД призначить експерта для зв'язку між її урядовими структурами і програмою допомоги Європейських Співтовариств. Комісія ЄС продовжить надавати правові консультації країнам СНД в галузі приватизації, фінансів і транспорту. Наступного року така конференція відбудеться в Мінську.

Тарас НЕТРІВ.

ХТО ЧИМ ДИШЕ

Днями українське радіо розповіло про цікаву штуку: виявляється, послухавши, як та чи інша людина дихає, можна зробити достовірні висновки про те, який у тієї людини характер, темперамент, звички і таке інше.

Щоправда, дотепно зауважив диктор, ваші висновки будуть невірними, якщо людина не просто дихає, а дихає на ладан.

Чим і як ми дихаємо — то запитання!

Тим часом читаймо на 11, 12, 13 сторінках сьогоднішньої газети Закон України про охорону атмосферного повітря.

Фото Георгія БОРИСОВСЬКОГО.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про підвищення мінімальних розмірів заробітної плати і пенсії

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Установити з 1 листопада 1992 року мінімальну заробітну плату і пенсію за віком в розмірі 2300 купонів на місяць.

До мінімального розміру заробітної плати не включаються доплати, надбавки, премії та інші заохочувальні виплати.

2. Кабінету міністрів України, виходячи з нового рівня мінімальної заробітної плати і пенсії:

переглянути розміри виплат, пов'язаних з рівнем мінімальної заробітної плати і пенсії, а також стипендій студентам, аспірантам, докторантам, учням середніх загальноосвітніх і професійних навчально-виховних закладів;

визначити порядок перерахунку рівнів державних пенсій, призначених до 1 листопада 1992 року;

збільшити неоподаткований мінімум сум заробітків, одержуваних громадянами за виконання ними трудових обов'язків і прирівняних до них доходів, і внести зміни до розмірів заробітків, щодо яких встановлено прогресивне оподаткування;

переглянути умови призначення та розміри цільової грошової допомоги громадянам з мінімальними доходами.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
16 листопада 1992 року

Експрес-інформація

ІМПЕРАТИВИ СЬОГОДЕННЯ

У світовій практиці, навіть у країнах із стабільною ринковою економікою, фактично недержавною формою власності, немає прикладів некерованого виходу з кризи. Про це заявив представник України І. Гуменний під час виступу у другому комітеті 47-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН з питання «Розвиток і міжнародне економічне співробітництво». Суть проблеми, зазначив він, полягає в умілому поєднанні адміністративних та економічних методів регулювання господарського життя.

На основах всебічного розвитку ділової активності, підтримання на державному рівні малого і середнього бізнесу ми хочемо реформувати модель зовнішньоекономічної діяльності України, підкреслив І. Гуменний.

ЯК ОСЯГНУТИ НЕОСЯЖНЕ?

**(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).**

За розрахунками Мінфіну, витрати державного бюджету цього року перевищать надходження на 805,6 мільярда карбованців, а дефіцит становитиме 78 відсотків. Коли ж до цієї суми додати кредитну емісію, віднесену на внутрішній державний борг, і суму, спрямовану на індексацію обігових коштів, то дефіцит державних фінансових ресурсів сягне, за попередніми даними, 150 відсотків від доходів, або 44 відсотки валового національного доходу.

Як тут не згадати недавнього прийняття бюджету з тими кількома відсотками, запропоноване урядом Фокіна і підтримане парламентом задля входження в Міжнародний валютний фонд. Хіба не можна було ще тоді реально подивитися на речі, а не дослухатися до заколисуючих аргументів Вітольда Фокіна? Можливо, хоч тепер народні депутати зрозуміють, що не все і не завжди можна приймати на віру, й перестануть щедро виділяти кошти на різні програми, посилюючи тим самим інфляційні процеси та зубожіння населення. Бо, насправді, збільшуючи суми нібито на соціальні гарантії, парламент і уряд просто засипали нас папірцями-купонами без реального забезпечення цієї маси товарами.

Безумовно, далеко не всім припадуть до вподоби думки, висловлені віце-прем'єром. Зокрема про те, що держава повинна гарантувати свій захист не всім, а лише тим, хто не може вижити. На жаль, позбутися споживацької психології буде дуже й дуже нелегко. Але у нас, здається, є нарешті уряд, який зможе визначити критичну межу, за яку не можна переступати, і йтиме до мети не озираючись і незважаючи на популістсько-істеричні вигуки зліва і справа. Адже 40 відсотків національного доходу на соціальний захист, які виділили свого часу парламентарії, прийнявши відповідні закони, — такого собі не може дозволити жодна країна світу.

— Ви хочете від уряду зупинення інфляції, але законами, які він змушений виконувати, робите протилежне — розкручуєте її, — ці слова промовця викликали в народних обранців далеко не схвальну реакцію. Але емоції емоціями, а до голосу розуму рано чи пізно доведеться прислухатися.

Можливо, де в кого майнула іронічна посмішка, коли віце-прем'єр на запитання досить часто відповідав, що той чи інший документ готується Кабінетом міністрів. Але ж не забуваймо, що новий склад його обрано лише 16 днів тому. І щоб розібратися у всьому, що залишив у спадок минулий, теж потрібен час. Словом, декому з депутатів не терпілося негайно почути готові рецепти виходу з економічної кризи. І при цьому забували, що йдеться лише про єдину постанову — соціальний захист, а простіше, про підвищення мінімальної заробітної плати та пенсій до 2300 карбованців. Цю суму, до речі, теж досить чітко обгрунтував промовець. Саме тому, напевно, вона й не викликала ні в кого заперечень. Що ж до перспектив виходу, а точніше, зупинення економічної кризи, то думками з цього приводу завтра ділитиметься прем'єр-міністр Леонід Кучма.

**Василь ТУГЛУК,
парламентський оглядач.**

ТРИВАЄ НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ РАД

Черговий потік слухачів приступив 16 листопада до навчання в Центрі підвищення кваліфікації кадрів, який діє в Інституті державного управління при Кабінеті міністрів України.

У складі потоку — голови Рад народних депутатів міст обласного підпорядкування, районних у містах, завідуючі організаційними відділами секретаріатів Верховної Ради Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів.

Перед слухачами виступив заступник Голови Верховної Ради В. Гриньов. Він спинився на проблемах, що випливають із завдань державотворчого процесу в Україні, реформування її економіки на ринкових принципах, удосконалення діяльності органів представницької і виконавчої влади. Йшлося також про роботу поточної сесії парламенту.

**Прес-центр Верховної
Ради України**

ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ ПО ПРОВЕДЕННЮ ГРОШОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Рішення № 9

від 13 листопада 1992 р. Київ

1. Зобов'язати комерційні банки України щоденно, починаючи з 18 листопада 1992 року, подавати Національному банку України інформацію про курс купівлі-продажу рублів, рівень процентних ставок по депозитах і кредитах.
2. Національному банку України розробити і довести до комерційних банків України форму подання такої інформації.
3. Національному банку України щотижня подавати зведену інформацію із значенням всіх комерційних банків України Державній комісії, а також для публікації в газетах «Ділова Україна», «Фінансовий Київ», «Діло», «Голос України», «Урядовий кур'єр» (станом на визначену Національним банком України дату).
4. Покласти на Національний банк України контроль за достовірністю інформації, яка подається комерційними банками України.

**Голова комісії
Прем'єр-міністр України
Л. КУЧМА.**

Рішення № 12

від 16 листопада 1992 р. Київ

Враховуючи паритет купівельної спроможності та стан платіжного балансу України Національному банку України з 16 листопада 1992 року встановити курс українського карбованця до російського рубля (курс купівлі) в розмірі 1.454 карбованця за 1 рубль.

**Голова комісії
Прем'єр-міністр України
Л. КУЧМА.**

Рішення № 13

від 15 листопада 1992 р. Київ

З метою захисту інтересів громадян України та інших держав зони обігу російського рубля, дозволити державному митному комітету України не вилучати рубльову готівку, прийняту на зберігання до 16 листопада 1992 року установами митного контролю при виїзді громадян за кордон.

Встановити, що з 16 листопада 1992 року знімаються будь-які обмеження по вивозу та ввозу рубльової готівки за кордони України, із збереженням діючого порядку вивозу та ввозу українського купоно-карбованця.

Державному митному комітету України внести відповідні зміни до діючих митних правил.

**Голова комісії
Прем'єр-міністр України
Л. КУЧМА.**

ІЗ ТОКІО—НА ВЕСЬ СВІТ

У тому, що голова правління Укоопспілки Станіслав Бабенко побував у Японії, немає нічого надзвичайного. Нині всі керівники кудись їдуть. Головне — навіщо?

— Я був не один, — говорить Станіслав Григорович. — Споживчу кооперацію України представляла ціла делегація, яка взяла участь у роботі 30-го конгресу Міжнародного Кооперативного Альянсу.

— Але ж Укоопспілка не є членом цієї організації...

— Вірніше — не була. Так от. У Токіо на засіданні виконкому МКА Центральну спілку споживчих товариств України одностайно прийняли в члени Альянсу.

— Вітаємо з радісною подією. Отож, як уже зацікавлена особа, розкажіть коротко про сам конгрес.

— Його учасники обговорили і прийняли новий Статут і структури МКА, а також правила, процедури і положення, які набудуть чинності з 1 січня наступного року. Визначено п'ять пріоритетних напрямків діяльності: сприяння і захист кооперативних цінностей та принципів, стимулювання обміну ідеями і співробітництва, поширення інформації про кооперативи, представлення їх інтересів в організаціях ООН...

Як позитивне зазначалося, що 18 кооперативних організацій із 10 країн світу схвально поставилися до пропозиції МКА підтримати спеціальну програму для країн Східної і Центральної Європи. Конгрес вирішив, що 1995 рік стане роком століття Альянсу.

Президент Міжнародного Кооперативного Альянсу Ларс Маркус висловив упевненість, що участь Центральної спілки споживчих товариств України в роботі МКА буде взаємно вигідною.

МКА завжди готовий прийти на допомогу і буде захищати наші інтереси на міжнародному світовому рівні.

Олександр ВИНОКУРОВ.
Київ.

БІЛЬ ІЗ СЕРЦЯ ПЕРЕЙДЕ В ГОЛОВУ... ЗАТЕ ВІДНОВЛЯТЬСЯ КРОВОНОСНІ СУДИНИ

Уряд ринкових реформ починає з неринкових кроків, але далі обіцяє не втручатися у сферу взаєморозрахунків суб'єктів господарської діяльності. Якщо сьогодні від проблем, що склалися у взаєморозрахунках між Україною і Росією, болить голова в уряду, то завтра вона має боліти у суб'єктів господарської діяльності. Отже, сердечний біль трудових колективів має перейти у головний біль. Що краще: коли зупиняється серце чи коли болить голова? Відповідь однозначна, якщо не дано третього...

Здавалося, більш як піввікова історія народів, що населяють шосту частину земної суші, мала таки навчити усіх — і простих людей, і тим більше політиків: штучний шлях розвитку, що в політиці, що в економіці, веде в глухий кут, до краху. На Землі всесильне одне вчення — закони природи. В економіці всі закони диктує його величність ринок.

Економічна ситуація, яка склалася сьогодні в Україні, неприродно природна. Її неприродність зумовлена штучною монетарною і фінансовою політикою. А природність у тій реакції, яку спричинили ті штучні дії. Інакше і бути не могло.

Що маю на увазі? А ось що. Цінова політика держави привела до того, що вартість товару в Україні значно вища, ніж у Росії. Це факт. Інший факт той, що держава наша горою стояла за курс купона до рубля в штучному співвідношенні 1:1. Чи то велено було, чи державним чиновникам ліньки було вийти хоча б на Хрещатик, де у міняйлів під універмагом на грудях табличка висить з реальним «чорним» курсом купона і рубля. Третій факт у тому, що від балаканини про вихід із рублевої зони до конкретних дій уряд так і не приступався.

А тепер, якщо маєте хоча б початкову освіту або церковно-приходську, скажіть мені, де б ви купували товар: там, де він дорожчий, чи там, де дешевший? Правильно — у Росії. Там і гроші залишалися б. А продавали? В Україні. І мали б мішки купонів-папірців. Чому так скептично: «купони-папірці»? А як же їх називати, коли Центральний банк Росії пропускає через кореспондентський рахунок Національного банку України тільки таку кількість рублевої маси, яку заробили українські підприємці. Надто вузьке вушко виходило.

Врешті-решт, Центробанк Росії заблокував переведення коштів з України на кореспондентський рахунок Нацбанку України. Росіяни мали на це всі підстави. Потік грошової маси далеко не адекватний поставкам товарів у Росію. Впевнений: якби ситуація була дзеркальною, наші банкіри вчинили б аналогічно. Правда, якщо вистачило б сміливості і не спрацював би синдром боязні «старшого брата».

Ну а далі? А далі у зиму ми вступаємо з пустими нафтовими і газовими резервуарами, неконкурентоспроможними на російському ринку товарами...

Тому й було прийнято рішення провести грошову реформу. Це словосполучення дуже лякає наш народ, економічна освіченість основної маси якого закінчується термінами «аванс», «зарплата», «премія», «КТУ», який уже відчував на власній шкурі результати кількох грошових реформ, хоч би як зафарбовували і якими б словами не іменували.

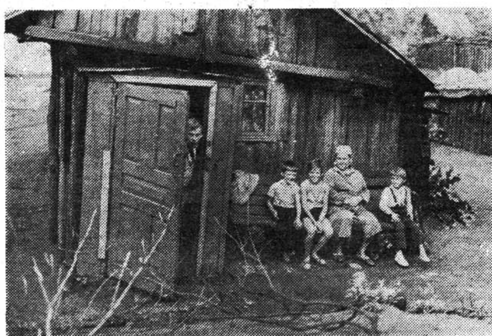
Отже, якщо коротко, то тепер Україна буде розраховуватися з Росією здевальвованим купоном, який у безготівковому обігу матиме нове ім'я — «український карбованець» і відповідний курс до рубля. Курс цей не постійний — він стартовий. Спуск з Олімпу до реалій життя сприятиме відновленню експорту українських товарів у Росію. Вузеньке вушко взаєморозрахунків розширять, і їх здійснюватимуть комерційні банки, які мають більш як 200 кореспондентських рахунків у банках країн рублевої зони. Україна взяла у Росії технічний кредит — 75 мільярдів рублів, який майже повністю буде використано на оплату поставок енергоносіїв з Росії. На цій кредитній лінії і на платежах з країнами рублевого простору уряд жорстко триматиме руку. Пропускатимуть тільки найважливіші. Адміністрування? Так. Чистої води.

Звичайно, рішення про адміністративне регулювання платежів аж ніяк не ринкове. На жаль, у команди Л. Кучми не було іншого вибору. Доводиться розплачуватися за зволікання попередників із виходом з рублевої зони.

На прес-конференції для українських і зарубіжних журналістів віце-прем'єр-міністр міністр економіки України В. Пинзеник наголосив, що префікс «анти» стосовно дій уряду можна вживати не тільки із словом «ринок», а й із словом «крах». А у вступному слові пообіцяв, що далі щодо взаєморозрахунків між підприємствами двох країн — України і Росії — голова має боліти не в уряду, а в суб'єктів господарської діяльності. Нині уряд різко втрутився у платіжну справу тому, що зупинялося серце економіки. Нехай краще потім болітиме голова, аніж зараз зупиниться серце.

Леонід БРОВЧЕНКО.

Закон народжується в тяжких муках

Законопроект «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» має розглядатися на цьому тижні на сесійному засіданні парламенту. Після доопрацювання проект зазнав багатьох змін, включно до назви — на першому читанні його розглядали під такою редакцією: «Про державну допомогу сім'ям, які виховують дітей». Днями відбулося засідання Комісії Верховної Ради у справах жінок, охорони сім'ї, материнства і дитинства, на якому депутати разом із запрошеними спеціалістами відповідних міністерств і відомств ще раз переглянули кожну статтю останнього варіанта законопроекту.

У постійних комісіях

Голова Комісії Валентина Єщенко на початку роботи попросила всіх запрошених керуватися не традиційним для подібних заходів принципом і відстоювати не відомчі інтереси, а запропонувати всі можливі варіанти, щоб довгоочікуваний у суспільстві закон був матір'ю, а не мачухою сім'ям з дітьми. Слушне прохання, нічого не скажеш.

Не секрет, нині мати дітей — велика розкіш. Це не ляльки, якими можна бавитися для власної втіхи, не зазираючи при цьому в гаманець. Діти, як відомо, хочуть їсти, а в батьків сьогодні з грошима скрутно. Частину батьківських турбот зобов'язалася взяти на себе держава, але в неї також у «кишенях» свище вітер. Одночасно ж бути добрим і скупим ніколи не вдається. Тільки представники Міністерства охорони здоров'я чи депутати запропонують законодавчо закріпити «право на...», Мінфін тут як тут: давайте порахуємо...

Немає одностайності і в трактуванні самого поняття «сім'я з дітьми». Скільки треба мати дітей, щоб розраховувати на достатню увагу держави? Спрощений підхід: багатодітна сім'я — більша допомога не гарантує соціальної справедливості. Інколи і з однією дитиною буває важче. За давньою соціалістичною традицією при визначенні державної допомоги в нас виходили з чисельності родини, а не з середньодушового прибутку. Забезпеченість насправді залежить не тільки і не стільки від заробітної плати, скільки від майна, нерухомості, транспортних засобів, підприємницької та творчої діяльності родини. Ось приклад. На одній вулиці живуть дві багатодітні родини. В одній — дві машини, величезний сад, город, глава успішно займається комерцією. На державну службу — з невисокою платнею — ходить для годиться: трудовий стаж потрібен для майбутньої пенсії. В сусідів усього цього немає, живуть лише на зарплату. Але допомогу від держави обидві родини одержують однакову. Тому дуже важливо, щоб зрівнялівка не вигулькнула і в новому законі.

— На передньому плані «боротьби» за соціальну справедливість, — каже екс-голова комісії Г. Ходоровський, — часто виступають люди, які популярними гаслами намагаються прокласти шлях якимсь власним інтересам. Приходить на площу перед Верховною Радою бідний батько багатодітної родини і, піймавши мене в об'єктив японської відеокамери, погрозливо кричить: «Наші діти гинуть від голоду, а ви тут ходите... Де закон? Я передам цю плівку в ООН...» З'ясувалось, «бідний» чоловік, з ніг до голови обвішаний імпортною апаратурою, займається таким бізнесом, що без ризику для шлунків членів родини може її подвоїти. Але, здається, з ним уже розібралися і в самій організації багатодітних.

У нашій психології закладено: ми — частка держави і маємо право на гарантії від неї в матеріалізованій формі. На будь-що. Як аргумент — посилання на практику Заходу: ось там не дають пропасти. Але в жодній державі світу немає такого великого списку соціальних допомог на всі випадки життя, як у нас. Там держава просто гарантує право на життя. Ми ж від бідності намагаємося інструктивно втулити у свої закони всі нюанси: а якщо мати захворіє, а якщо дитина... Зводимо державотворчу роботу до абсурду. Як тільки закон — неодмінно сторінок сто або й більше: ось і в цьому стільки деталей, що самі автори плутаються, що записали туди, а що сюди. І взагалі, чи потрібно це записувати саме в такий документ.

Коли ми станемо економічно багатою, справді незалежною і сильною державою, відпаде велика кількість законів і постанов, над якими нині ламають списи в дискусійному запалі наші парламентарії, урядовці, політики й економісти. Цього не треба боятися. Ми просто перестанемо латати нескінченні діри на соціальній ковдрі, бо нарешті купимо нову. Ми самі собі диктуватимемо закони, які підкреслюватимуть нашу захищеність. Нинішній же законопроект поки що свідчить про протилежне: надто багато у нас вразливих місць.

— Цей закон справді розрахований на перехідний період, — погоджуються члени Комісії.— Сподіваємось, що за економічного розквіту відпаде багато підстав, на яких грунтуються всі «деталі» законопроекту «Про державну допомогу сім'ям з дітьми». Нині ж значення цього документа важко переоцінити. Вже хоча б тому, що в ньому зведені всі постанови, рішення, розпорядження з питань допомоги дітям, дається чітка картина, що ж робиться в цьому плані в нашій державі. Адже про більшість існуючих допомог не знають не тільки ті, кому вони призначаються, а й ті, хто повинен стежити, щоб вони доходили до адресатів. Крім того, вважаємо, що підготовлений проект Закону все-таки дає максимальну можливість за нинішніх економічних умов захистити людину з дня її народження.

Під час роботи над проектом автори виходили з міжнародної Конвенції прав дитини, яку Верховна Рада України вже ратифікувала. Між іншим, Сполучені Штати Америки тут від нас відстали. Можливо, передвиборний президентський марафон відволік увагу конгресу від нагальних питань соціального захисту американських дітей. Втім, на одній з недавніх міжнародних нарад представник США висунув іншу версію відставання Америки: якщо наша держава підписує і ратифікує якийсь документ, скромно пояснив американець, вона бере на себе стовідсоткову гарантію за його виконання. Невдовзі ми його підпишемо.

Що ж, ми це вже зробили. А гарантії — капіталістичні витребеньки. Нам з нашими «соціалістичними пережитками» хоч би якось захистити дітей.

І ще. Практика показує, що під час роботи над будь-яким законопроектом ігнорування вже існуючого закону про мови шкодить справі і вбиває час. На засіданні розгорнулася тривала дискусія, як правильніше записати: післяродова відпустка чи післяпологова. Представниця Мінюсту наполягала на першому варіанті, бо вони «звикли писати так». Член комісії Тарас Нагулко «звичку» назвав трохи іншим словом — безграмотністю. Філологічна суперечка вийшла з берегів: більшість присутніх почала жваво доводити депутатові... різницю між родами і пологами. Заступник міністра соціального забезпечення В. Гамачек, наприклад, вбачає її ось у чому: «Пологи — це одноразовий акт. А роди — поняття значно ширше, аж до...» Спасибі, Нагулкові допомогли присутні акушери-гінекологи, які авторитетно заявили, що «аж до» взагалі інакше називається

Після засідання я зустрілася з представниками оргкомітету Всеукраїнського та Київського міського об'єднання організацій багатодітних. Вони висловили велике занепокоєння з приводу законопроекту. — Він виявився гіршим за вже діючі постанови й інструкції, — підкреслювали співрозмовники, — не гарантує кожній дитині прожитковий мінімум, погіршує становище сімей з дітьми, жінок, що перебувають у неоплачуваній відпустці по догляду за дитиною. Їхню працю у вихованні дітей не визнано і не оцінено матеріально.

Цим законопроектом відміняються компенсаційні виплати на дітей. Практично повністю відкинуті передані пропозиції організацій багатодітних. Проект закону не завізувала жодна з профспілкових організацій, крім Спілки жінок України, очолюваної Марією Орлик. Ми звертаємося до народних депутатів з проханням повернути проект ще раз на доопрацювання і прийняти його після всенародного обговорення і погодження із зацікавленими організаціями.

Слово за депутатами.

Людмила КОХАНЕЦЬ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

«Cito!»

НІЯКИЙ ЗАКОРДОН НЕ ДОПОМОЖЕ, якщо не навчимося говорити одне одному правду

А поки що не навчилися. Свідоцтво тому хоча б оцей документ. Цитую: «На виконання розпорядження представника Президента України в м. Києві від 10.07.92 р. № 618 «Про впровадження норм харчування та часткову компенсацію вартості продуктів для осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» Управління цінової політики Київської міської державної адміністрації доводить середню вартість набору продуктів харчування та розміри часткової грошової компенсації за вересень 1992 р. для осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи...» Яка ж вартість? 3798 купонів. Для осіб, котрим більше ніж 18 років, віднесених до I категорії, компенсація складає 1990 купонів, а для віднесених до II категорії — 960 купонів. Цікаво, в кого позичив очі начальник Управління В. Яструбинський, коли ставив підпис під цим документом? Адже якщо користуватися нормами харчування, встановленими Міністерством охорони здоров'я України, то продовольчий кошик у серпні—жовтні важив близько 6000 купонів. За умови, що продукти дістаються в магазинах, тобто за відповідними цінами і відповідної якості. Коли ж йдеться про людей, чиє здоров'я постраждало, то їм потрібні не тільки капуста з овочів і яблука з фруктів, і, отже, вартість кошика має бути більшою.

Якщо так поводяться з людьми, котрі офіційно визнані постраждалими від катастрофи, то на що сподіватися всім іншим? А ми й не сподіваємося. Ми покірно віддали себе на дослідження науковому світові, який озброєним і неозброєним оком вивчає вплив радіації на людський організм. От і днями завершилася в Києві міжнародна нарада з питань координації співробітництва в галузі ліквідації медичних наслідків Чорнобильської катастрофи. Так формулювалася тема наради в запрошенні, що його одержала редакція. Насправді розмова більше точилася навкруг співробітництва в оцінці медичних наслідків катастрофи. Не передати почуттів, які переповнюють душу, коли чуєш жахливі цифри жертв Чорнобиля. Лише протягом 1991 року зареєстровано 16073 смерті ліквідаторів, евакуйованих, осіб, що проживають на забруднених територіях... А скільки стоїть в цій нескінченній черзі? На нараді називалися жахливі цифри зростання захворюваності населення України.

З великомасштабними науково-медичними завданнями визначення наслідків Чорнобильської катастрофи Україні, як цілком правильно зазначив міністр охорони здоров'я, власними силами не впоратись. Тому лише дякувати можна науковому світові за ту допомогу, яку він надає. (Під егідою Всесвітньої організації охорони здоров'я виконується проект «Айфіка», в складі якого підпроекти «Щитовидна залоза», «Гематологія», «Епідеміологія», «Психічний розвиток дітей, опромінених внутріутробно», «Дозиметричне супроводження». З травня виконується проект «Сасакава — Чорнобиль», що дозволило відкрити два діагностичних центри по обстеженню дітей. Протягом чотирьох років діє проект Міжнародної ліги Червоного Хреста і Червоного Півмісяця тощо). Але ж дослідження, які нині проводяться, працюватимуть на майбутнє. А люди чекають допомоги сьогодні. Їм же замість допомоги — чергову порцію неправди. Навіть тим, хто собою захистив Україну в час біди — ліквідаторам.

Що таке I категорія постраждалих від катастрофи? Це 5237 осіб, що втратили працездатність внаслідок опромінення, 187 осіб, що перенесли гостру променеву хворобу, 15 тисяч осіб, захворювання яких безперечно пов'язані з наслідками катастрофи. І їх обкрадати?!

Цікаво, що входить у продовольчий кошик самого Яструбинського і скільки він коштує? Це не риторичне запитання. Я б справді хотіла знати, від яких саме продуктів у людини зникає здатність червоніти

Втім, сам Василь Іванович ніякої крамоли в своїх діях не вбачає. Мовляв, керуюся розробками Кабінету міністрів, а щодо особистої думки на цей предмет, то вона справи не стосується. Знайома позиція. За такої сімейний продуктовий кошик не спорожніє...

Марина ДЯТЛОВА, оглядач з питань охорони здоров'я.

Продиктовано в номе..

МОРЕ ВИЙШ..О З БЕРЕГІВ

У неділю на Бердянськ налет... південний вітер силою 30—35 метрів за секунду. На морі шторм до 7 балів. До полудня вода подолала захисну дамбу і залила стару частину міста, в окремих місцях рівень її сягав більше метра. Стихія виривала з корінням дерева, руйнувала дахи, лінії електромереж. За даними на ранок 16 листопада, 2 чоловік загинуло. Діти з туберкульозного санаторію на косі вчасно евакуйовані. Працює комісія з надзвичайних ситуацій на чолі з першим заступником глави облдержадміністрації В. Пікінером.

Найбільше лиха завдано в південних районах області. Затоплено близько 700 одноповерхових будинків, 300 населених пунктів і 28 колгоспів та радгоспів залишилися без струму. У Кам'янці-Дніпровській впала труба котельної заводу продтоварів. Через відсутність електроенергії тимчасово не працюють 42 АТС. У Запоріжжі пошкоджень немає, сила вітру тут не перевищувала 23 метрів за секунду.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

* * *

ТИМ ЧАСОМ на донецькому Приазов'ї стихією пошкоджено 102 будівлі, 70 опор електропередач. Особливо постраждали Новоазовський та Першотравневий райони (тут було відселено 50 сімей, вони вже повернулися додому). Один чоловік загинув. У Криму сила урагану досягала 40 метрів на секунду, зруйновано десятки тисяч одиниць житла, повністю позбавлені електропостачання Керч, Феодосія, Ялта, Алушта, Чорноморський район, порушено продовольче постачання. На засіданні РМ Криму 16 листопада ситуацію названо надзвичайною. Ураган залишив без електроенергії Херсон та кілька районів області. Такого, щоб одразу зупинилися 2279 трансформаторних підстанцій, щоб зірвало дахи понад 1000 будівель, старожили не пам'ятають. Без затримки було створено 104 аварійні бригади, добре зорієнтувалися виконавські структури, різні служби й підприємства. Досить скоро у квартирах міста з'явився струм. Правда, у приватному секторі відновлювати пошкодження буде складніше.

ХТО У ДРУГІЙ ШЕРЕНЗІ!

На прес-конференції для журналістів та керівників області редактор журналу «Націоналіст» А. Шкіль «привітав» присутніх з першим обшуком у редакції часопису і заявив претензії до влади щодо порушень прав людини. Влада, однак, нагадала, що за фактом побоїща 7 листопада порушено кримінальну справу, а Шкіль — один з ідеологів УНА, тож підозра падає й на нього. Шкіль же згадав давні слова Миколи Гориня: «перша шеренга може впасти», і це може статися скоро. М. Горинь у відповідь заявив: перша шеренга зробить усе, щоб другою шеренгою не стали хлопці з палицями.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

КРИМСЬКІ НОВИНИ

Збори Всекримського руху виборців за Республіку Крим, які відбулися 15 листопада у Сімферополі, створили ініціативну групу по збору підписів під вимогою провести **всекримський референдум** з питань: про Конституцію Республіки Крим, про вибори президента і Верховної Ради Республіки Крим, про припинення повноважень Верховної Ради Криму та її Голови, про скасування мораторію на референдум про незалежність Республіки Крим. Останнє суперечить конституціям України та Республіки Крим, а також Закону України «Про розмежування повноважень між органами державної влади України та Республіки Крим». Пропозиція голови «Русского общества Крыма» А. Лося про співробітництво з Союзом комуністів Криму, «оскільки він завойовує все більшу популярність», збори не підтримали.

* * *

Меджліс кримськотатарського народу прийняв постанову **«Про набуття (підтвердження) кримськими татарами громадянства України»**, у якій йдеться, зокрема, про те, що найбільш прийнятною формою відновлення державності кримськотатарського народу є надання Кримові статусу національно-територіальної автономії у складі України, відповідно до чого відсутність громадянства України у кримських татар істотно обмежує їхні можливості у політичній, правовій, економічній та культурній сферах. Рекомендовано всім кримським татарам пройти процедуру підтвердження громадянства України (для тих, що уже проживають в Криму) за встановленим законодавством України порядком, або звертатися з заявами з підтвердженням бажання повернутися до Криму у консульства і представництва України з метою набуття громадянства України.

* * *

«Все осточертело» — такий рядок залишив у своїй передсмертній записці **народний депутат Республіки Крим Олексій Лакшинський, який покінчив життя самогубством.** Він — колишній перший секретар Красногвардійського райкому партії, а пізніше — директор місцевого птахорадгоспу. За свідченнями тих, хто його добре знав, на такий крок Лакшинського штовхнуло не лише невдоволення своєю політичною діяльністю, а й недовір'я, яке йому висловили напередодні на сході громадян. Це — четвертий депутат ВР Криму, який за два роки її діяльності розстався з життям.

Олександр ПІЛАТ.

БІЗНЕС СХОДУ І ЗАХОДУ: ДОПОМОЖЕ «ДОЙЧЕ

У 1994 році економіка України стане головною темою виставки, що проводитиметься в Ганновері. Виставка так і називатиметься: «Україна — країна-партнер». Про це вже досягнуто угоди з урядом нашої держави. Та перед 1994 роком є ще рік 1993-й, і він може стати добрим плацдармом для набуття досвіду виставок і загалом для грунтовної підготовки безпосередньо під час відвідин виставок, що відбудуться у Ганновері в 1993 році.

«Дойче Мессе АГ» — це одне з найбільших у світі товариств з виставок, що вже 45 років працює в старовинному німецькому місті Ганновері. Саме там споруджено один з найбільших на континенті виставковий комплекс, що об'єднує до 500 тисяч квадратних метрів критих приміщень та 400 тисяч метрів відкритих площ. І хоча Ганновер місто не надто велике — всього 500 тисяч жителів,— та в дні виставки воно приймає до 600 тисяч відвідувачів. А про те, що ганноверські виставки вищого класу, свідчать хоча б такі факти. На виставці, що відбулася в цьому році, було акредитовано понад 6 тисяч журналістів та 50 телекомпаній світу, тобто більше ніж на Олімпійських іграх. Тож недаремно «Дойче Мессе АГ» отримало право на проведення всесвітньої виставки «Экспо-2000».

Бізнес-контакт

Нещодавно в Києві побували шеф протоколу і координатор роботи з урядом та ЄС у Брюсселі Гельмут Цандер і постійний представник «Дойче Мессе АГ» у державах СНД, Балтії та в Грузії — Ірина Вайссхаар. Їхній приїзд був безпосередньо пов'язаний з підготовкою до виставок, що відбудуться у 1993 році. А це один з найбільших у світі ярмарок оргтехніки, інформації т... цій «ЦеБІТ-... ватиме з 24... промисловий... ярмарок-93»... ня, ярмарок... нання для лі... обробної про... на-93» — з... та інші.

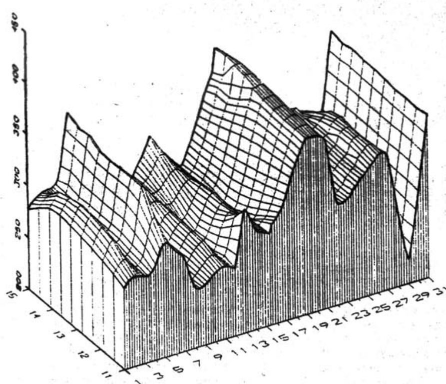
— Проте... першого ж р... як учасник... Ірина Вайсса... гатиме значн...

Екологія

УСІ МИ— ПІД... ОЗОНОМ

Сім років тому над Антарктидою виявили озонову діру. Відтоді вчені пильно стежать за станом озонового щита планети. За прогнозом економічної програми ООН втрата 10 відсотків озону призведе до зростання захворюваності на рак більш як на чверть, що означає ще триста тисяч хворих. Крім того, понад півтора мільйона чоловік можуть одержати катаракту. А наслідки послаблення імунної системи через посилення ультрафіолетового опромінення непередбачливі. У глобальному масштабі зруйнування озонового шару загрожує до того ж і парниковим ефектом...

ЗМІНА КОНЦЕНТРАЦІЇ ОЗОНУ НАД КИЄВОМ У СВІТЛИЙ ЧАС ДОБИ В СІЧНІ 1992 РОКУ.

Проблема озонових дір актуальна не тільки для Антарктиди. На діаграмі Науково-дослідного гідрометеорологічного інституту Держкомгідромету України, який досліджував концентрацію озонового шару над Києвом, помітне її різке зниження 29 січня цього року. Цей випадок, до речі, непоодинокий, спеціалісти однозначно тлумачать як утворення озонової діри. Розміри діри були такі, що її бачили і в Москві, і в Санкт-Петербурзі...

Озоновий шар руйнується через збільшення у верхніх шарах атмосфери вмісту хлору, який залежить передусім від широкого застосування хлорфторвуглеців штучних сполук, одержаних у 1928 році.

За ініціативи ООН в 1985 році прийняли Віденську конвенцію на захист озоносфери. Вона була доповнена 1987 року Монреальським протоколом, до якого у 1990 році в Лондоні прийняли поправки. В цих документах намітили припинити виробництво і використання озоноруйнівних речовин до 2000 року. Проте дослідження по програмі ООН, які завершились цього року, примусили переглянути цей термін. За пропозицією ряду країн, це має бути 1996 рік.

Крім того, треба розширити перелік озоноруйнівних речовин. Рішення з цього приводу буде прийнято 25 листопада у Копенгагені після проведення наради представників країн — учасниць Монреальського протоколу.

Україна не виробляє озоноруйнівних речовин і споживає їх тільки сім тисяч тонн на рік (обсяг їх виробництва у СНД — понад сто тисяч тонн). Проте проблема озонових дір актуальна не тільки для далекої Антарктиди. І не дивно, що Україна в 1988 році ратифікувала Монреальський протокол. Досі, однак, ми не маємо урядового рішення щодо виконання вимог протоколу, не маємо не тільки програми захисту озонового шару, але й ніхто не займається її розробленням. А між тим, нинішнє становище потребує невідкладних заходів по виконанню прийнятих на себе міжнародних зобов'язань.

Подальше застосування озоноруйнівних речовин може призвести до катастрофи. І нарада у Копенгагені — останній шанс цьому запобігти. Позиція українського представника від Мінприроди повинна це враховувати.

Грінпіс України.

Щось новеньке

ЯГОТИН СТАЄ ФІТОЦЕНТРОМ

Днями в Яготині завершили роботу регіональні курси лікарів Яготинського, Згурівського, Баришівського, Переяслав-Хмельницького та Пирятинського районів, які мають заклasти підвалини нової галузі офіційної медицини — фітотерапії. Напутнє слово випускникам, які навчилися лікувати людей за допомогою лікарських рослин, виголосив представник Президента в Київській області І. Капштик. Він повідомив про намір держадміністрації і вченях створити у Яготині потужний фітоцентр, для будівництва і розширення матеріальної бази якого вже віднайдено кошти. Фітоцентр зміцнюватиме здоров'я мешканців усієї області. Для цього є усі передумови: співпраця з центральною районною лікарнею, оснащеною сучасним діагностичним обладнанням, тісний зв'язок з місцевим аптекоуправлінням, медичним училищем, шефство Київського інституту підвищення кваліфікації медичних працівників, а також Асоціації народної медицини. Лікарня Яготина планує відкрити фітотерапевтичне відділення на 100 ліжок, а оскільки Яготин вважається найчистішою екологічною зоною області — бути тут справжньому центру народної медицини!

— Звісно, виростити лікарські рослини, приготувати відповідні трави, настої, екстракти — це одне діло, а правильно їх порекомендувати — інше,— сказав голова місцевої районної держадміністрації О. Иосипок.— Власне, для того ми й організовували навчання лікарів, щоб вони, як відомий чеховський герой, не прописували усім поспіль бікарбонат натрію...

От ще б до наших знань додати і лікарські трави, яких бракує в аптечному управлінні!

Ігор САМОЙЛЕНКО.

Яготин.

Телег... з Черкас...

150 НОВИН...

Саме сті... нових това... ного вжитку... пускати міс... ємства протя... року: праль... електрокамін... комбайни, ... тильні.

ЛЕНІН І М...

«Зачекайте... рендуму», — ... вимогу міс... зації Руху та... мократичних... негайно демо... ловний с... ризму» в... ської ... пам'ятни... ночасно з ви... вого мера мі...

БОМБА ВИ...

Скинута п'я... тому бомба ... дії вибухнул... му кар'єрі за... Скинув її ніл... так, «знайшл... ники в центр... шкодили кі...

«У ТІМ НА... СЕЛІ»

«У тім най... лі» — назва ... мленої газет... дають в сел... вому Звені... району місц... зацією Про... з пер... ії ... ло на пожер... нові Бігун ... прагне зве... громадсько... лемі батькі... кого Кобзар...

АМЕРИКА... БЛИЖЧО...

Влітку гру... ських школя... гостині у сі... весників з ... ни відбувс... від: юні ч... вали у міс... родинах а... друзів, навч... з ними у шк... дитячу дипл... ла Інститут... ви.

«КОЗАКИ... США

Народний... «Черкаські ... ла Червона ... місяці вист... Йорку і зах... хачів — про... ла газета ... народного ... бода».

Лідія ТИТ...

кономіка Ук- вною темою одиться ставка так «Україна ». Про це годи з уря- м. Та пе- е ще рік стати доб- для набуття , і загалом підготовки час відві- відбудуться в 93 році. АГ» — це у світі то- , що вже в старовин- місті Ган- споруджe- них на кон- комплекс, 500 тисяч рів критих

БІЗНЕС СХОДУ І ЗАХОДУ: ПОРОЗУМІТИСЯ ДОПОМОЖЕ «ДОЙЧЕ МЕССЕ АГ»

Бізнес-контакт

приміщень та 400 тисяч метрів відкритих площ. І хоча Ганновер місто не надто велике — всього 500 тисяч жителів,— та в дні виставки воно приймає до 600 тисяч відвідувачів. А про те, що ганнoверські виставки вищого класу, свідчать хоча б такі факти. На виставці, що відбулася в цьому році, було акредитовано понад 6 тисяч журналістів та 50 телекомпаній світу, тобто більше ніж на Олімпійських іграх. Тож недаремно «Дойче Мессе АГ» отримало право на проведення всесвітньої виставки «Экспо-2000».

Нещодавно в Києві побували шеф протоколу і координатор роботи з урядом та ЄС у Брюсселі Гельмут Цандер і постійний представник «Дойче Мессе АГ» у державах СНД, Балтії та в Грузії — Ірина Вайссхаар. Їхній приїзд був безпосередньо пов'язаний з підготовкою до виставок, що відбудуться у 1993 році. А це один з найбільших у світі ярмарок оргтехніки, інформації та телекомунікацій «ЦеБІТ-93», яка працюватиме з 24 по 28 березня, промисловий «Ганноверський ярмарок-93» — з 21 по 28 квітня, ярмарок машин та обладнання для лісової та деревообробної промисловості «Лігна-93» — з 19 по 24 квітня та інші.

— Проте не обов'язково з першого ж разу приїжджати як учасник виставки,— каже Ірина Вайссаар.— Це вимагатиме значних грошових затрат, а от відвідати її і отримати масу інформації потрібно. І вже тоді, зваживши свої сили, можна везти свої пропозиції. Тим більше що Ганноверський ярмарок вигідно відрізняється від свого співплемінника — Дрезденського ярмарку тим, що головна його мета — показати світові досягнення в певній галузі, а не окремої держави.

З тими, хто поки що з різних причин не може приїхати на виставку, існує ще одна цікава форма роботи. Це так звана «Біржа контактів Схід — Захід». Щоб бути внесеним до її банку даних, потрібно заповнити відповідну анкету. А вже далі цей банк використають фірми, зацікавлені у співпраці з вами.

Ця послуга надається безплатно за сприяння Східного комітету німецької економіки, створеного при Мінекономіки Німеччини. Крім того, «Дойче Мессе АГ» на виставці «ЦеБІТ-93» надає Україні та ще кільком державам Східної Європи безплатно виставкові площі під стенди. Проте це буде не реклама якихось окремих фірм. На стендах міститиметься інформація про економіку України, напрями та перспективи розвитку, податки, гарантії іноземним інвесторам.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Добра віст

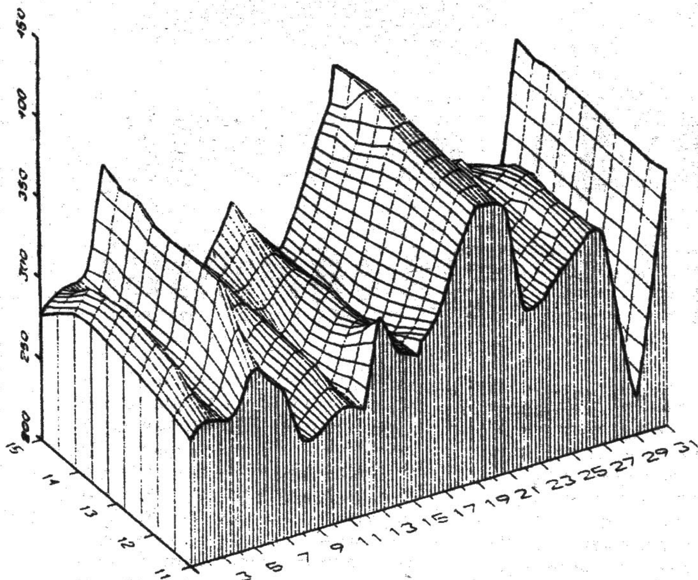
«Тавр

На Запоріз пуску автомоб ЗАЗ-1102-4». домої моделі « ціальні наклад автомобіль п йону.

Фото О. КРА

Екологія

ЗМІНА КОНЦЕНТРАЦІЇ ОЗОНУ НАД КИЄВОМ У СВІТЛИЙ ЧАС ДОБИ В СІЧНІ 1992 РОКУ.

Проблема озонових дір актуальна не тільки для Антарктиди. На діаграмі Науково-дослідного гідрометеорологічного інституту Держкомгідромету України, який досліджував концентрацію озонового шару над Києвом, помітне її різке зниження 29 січня цього року. Цей випадок, до речі, непоодинокий, спеціалісти однозначно тлумачать як утворення озонової діри. Розміри діри були такі, що її бачили і в Москві, і в Санкт-Петербурзі...

ИИ— Д... НОМ

над Антарк- зонову діру. льно сте- зонового щи- огнозом еко- ООН вправ- призве- захворювано- льш як на ще триста рім того, по- ьона чоловік катаракту. блення імун- посилення опромінен- . У глоба- зруйнуван- загрожує вим ефек-

руйнується у верхніх вмісту хло- , передусім застосування штучних у 1928

ООН в 1985 Віденську захист озоно- доповнена реальським кого у 1990 рийняли по- кументах на- виробни- тання озоно- до 2000 ідження по завершити . примусили термін. За країн, це

Крім того, треба розширити перелік озоноруйнівних речовин. Рішення з цього приводу буде прийнято 25 листопада у Копенгагені після проведення наради представників країн — учасниць Монреальського протоколу.

Україна не виробляє озоноруйнівних речовин і споживає їх тільки сім тисяч тонн на рік (обсяг їх виробництва у СНД — понад сто тисяч тонн). Проте проблема озонових дір актуальна не тільки для далекої Антарктиди. І не дивно, що Україна в 1988 році ратифікувала Монреальський протокол. Досі, однак, ми не маємо урядового рішення щодо виконання вимог протоколу, не маємо не тільки програми захисту озонового шару, але й ніхто не займається її розробленням. А між тим, нинішнє становище потребує невідкладних заходів по виконанню прийнятих на себе міжнародних зобов'язань.

Подальше застосування озоноруйнівних речовин може призвести до катастрофи. І нарада у Копенгагені — останній шанс цьому запобігти. Позиція українського представника від Мінприроди повинна це враховувати.

Грінпіс України.

Телег фним р ком з Черкас

150 НОВИНОК

Саме стільки видів нових товарів народного вжитку почали випускати місцеві підприємства протягом цього року: пральні машини, електрокаміни, кухонні комбайни, електрокоптильні.

ЛЕНІН І МЕР

«Зачекайте до референдуму», — відповів на вимогу місцевої організації Руху та інших демократичних утворень негайно демонтувати «головний с ол тота ризму» в ком У ської м ради. Д пам'ятни вирішать ночасно з виборами нового мера міста.

БОМБА ВИБУХНУЛА

Скинута п'ятдесят років тому бомба сповільненої дії вибухнула в піщаному кар'єрі за Черкасами. Скинув її німецький літак, «знайшли» будівельники в центрі міста, знешкодили київські сапери.

«У ТІМ НАЙКРАЩОМУ СЕЛІ»

«У тім найкращому селі» — назва гарно оформленої газети, що її видають в селі Шевченковому Звенигородського району місцевою організацією "Просвіти». Од з пер ї чисел вий ло на пожертви пані Зеновії Бігун з Чикаго і прагне звернути увагу громадськості на проблеми батьківщини великого Кобзаря.

АМЕРИКА СТАЛА БЛИЖЧОЮ

Влітку група американських школярів була в гостині у сім'ях своїх ровесників з Черкас. Восени відбувся візит-відповідь: юні черкасці побували у місті Грінелі, в родинах американських друзів, навчалися разом з ними у школі. Кошти на дитячу дипломатію виділив Інститут Миру з Айови.

«КОЗАКИ» — В США

Народний ансамбль «Черкаські козаки» з села Червона Слобода два місяці виступав у Нью-Йорку і захоплював слухачів — про це сповістила газета Українського народного союзу «Свобода».

Лідія ТИТАРЕНКО.

Пам'ять

Ломівку захистив Гончар

На лівому березі Славутича, де саме західна околиця Дніпропетровська, — то, власне, і є робітниче селище Ломівка, якому загрожувало знесення за негенеральним планом будівництва міста. Але ось розпорядженням представника Президента в області садиба та будинок по вулиці Клубній, 25 узято під охорону держави. Справа в тім, що тут народився Сашко Біличенко, відомий в Україні та за її межами як письменник Олесь Гончар. Тому-то такого рішення кілька років поспіль добивалися письменницька організація, вся творча громадськість міста. Для меморіалу збереглася хата рідної сестри Олеся Терентійовича, котрій він присвятив свої знамениті «Прапороносці» і «Тронку», а Ломівка — селище, де розгорталися події автобіографічного твору Гончара «Собор».

Микола НЕЧИЙПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Коротко

СПИРТ ВАШ — ІДЕЇ НАШІ

Представник Президента України по Чернівецькій області розпорядився, щоб усі місцеві спиртозаводи вільно приймали від населення, колективних, селянських і фермерських господарств, підприємств та організацій зерно, придбане за межами Буковини для переробки на спирт. Двадцять відсотків його передаватимуть за договірними цінами обласному виробничому об'єднанню елеваторної та зернопереробної промисловості для виготовлення концкормів.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Реалії

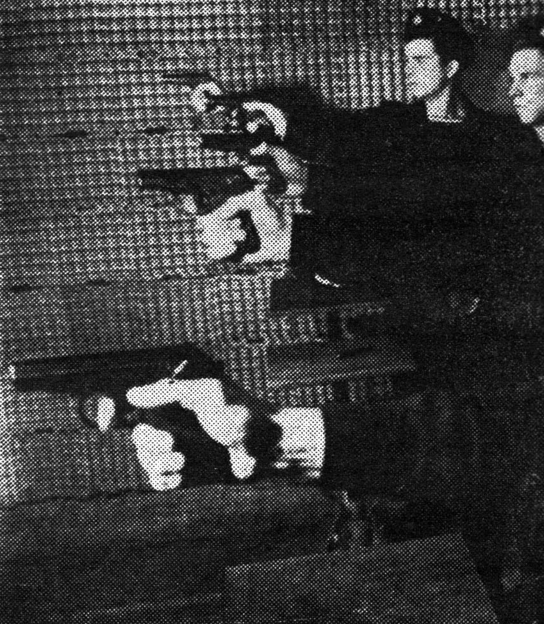
БР

Виповнилос личному пам' дарна тачанка степу під Кахо дує про вихо кої війни. Це ний монумент нею у бронзі» рудження тод культури кол Катерина Фу ла 100 т скульпторів маршал Се ний, наполя му, щоб р запрягти й повноти образ вив Тачанку н секретар ЦК Шелест.

На відкри з'їхалося добр

«Беркут» стає на крило

Так і живемо

Ці молоді симпатичні хлопці обрали собі дуже нелегку професію. Вони служать у підрозділі міліції швидкого реагування «Беркут». На Волині він діє практично півроку. І за цей короткий час вже дещо встиг зробити: бійці «Беркута» вміло обеззброїли в Луцьку «мисливця», котрий, добре хильнувши, мав намір постріляти з рушниці на вулицях міста; у Ковелі група «беркутів» затримала 30 підозрілих осіб на речовому ринку, у котрих виявили і вилучили чимало зброї і небезпечних предметів. Тоді операцією на ринку керував лейтенант міліції Олег Присяжнюк.

Слабких духом на службу до «Беркута» не беруть. Бо служба тут, як кажуть, дні і ночі. Ось випадок, який трапився нещодавно у Луцьку. Повертаючись додому після нелегкого чергування, боєць «Беркута» Сергій Граборев помітив у тролейбусі хуліганські дії шістьох молодиків. І не побоявся один стати супроти всіх. Дісталося трохи Сергію, але чотирьох дебоширів він таки зумів затримати. Тепер з цього факту провадять розслідування.

А пригадаймо недавні події у Луцьку навколо Свято-Троїцького кафедрального собору. Хоч би що там казали про дії міліції (оцінки тут інколи діамет лежні), але ф щонайкритичн між ворогуюч ставали кре «Беркута», і припустили вопролиття. кийків, сльо інших спеціа що їх мали п вати.

Звичайно, « стає на крил можливо в Навіть футб їде до зігран

Щось новеньке

ОТИН СТАЄ ФІТОЦЕНТРОМ

тині заверши- линні курси ського, Згу- ришівського, ницького та районів, які і підвалини фійної ме- ри. На- усникам, які людей за ьких рослин, ставник Пре- і області повідомив адміністрації и у Яготині нтр, для бу- ширення ма- якого вже ь. Фітоцентр зміцнюватиме здоров'я мешканців усієї області. Для цього є усі передумови: співпраця з центральною районною лікарнею, оснащеною сучасним діагностичним обладнанням, тісний зв'язок з місцевим аптекоуправлінням, медичним училищем, шефство Київського інституту підвищення кваліфікації медичних працівників, а також Асоціації народної медицини. Лікарня Яготина планує відкрити фітотерапевтичне відділення на 100 ліжок, а оскільки Яготин вважається найчистішою екологічною зоною області — бути тут справжньому центру народної медицини!

— Звісно, виростити лікарські рослини, приготувати відповідні трави, настої, екстракти — це одне діло, а правильно їх порекомендувати — інше,— сказав голова місцевої районної держадміністрації О. Иосипок.— Власне, для того ми й організовували навчання лікарів, щоб вони, як відомий чеховський герой, не прописували усім поспіль бікарбонат натрію...

От ще б до наших знань додати і лікарські трави, яких бракує в аптечному управлінні!

Ігор САМОЙЛЕНКО.
Яготин.

ГОЛОС України

ПОРОЗУМІТИСЯ ... МЕССЕ АГ»

...елекомуніка-, яка працю- 28 березня, анноверський 21 по 28 квіт- ин та облад- ї та дерево- вості «Ліг- по 24 квітня

обов'язково з приїжджати авки,— каже — Це вима- грошових за-трат, а от відвідати її і отримати масу інформації потрібно. І вже тоді, зваживши свої сили, можна везти свої пропозиції. Тим більше що Ганноверський ярмарок вигідно відрізняється від свого співплемінника — Дрезденського ярмарку тим, що головна його мета — показати світові досягнення в певній галузі, а не окремої держави.

З тими, хто поки що з різних причин не може приїхати на виставку, існує ще одна цікава форма роботи. Це так звана «Біржа контактів Схід — Захід». Щоб бути внесеним до її банку даних, потрібно заповнити відповідну анкету. А вже далі цей банк використають фірми, зацікавлені у співпраці з вами. Ця послуга надається безплатно за сприяння Східного комітету німецької економіки, створеного при Мінекономіки Німеччини. Крім того, «Дойче Мессе АГ» на виставці «ЦеБІТ-93» надає Україні та ще кільком державам Східної Європи безплатно виставкові площі під стенди. Проте це буде не реклама якихось окремих фірм. На стендах міститиметься інформація про економіку України, напрями та перспективи розвитку, податки, гарантії іноземним інвесторам.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

м р...ком

...видів народ- ...ли ви- підпри- ...цього машини, кухонні ...трокоп- ...рефе- ...ловів на ...органі- ...их де- ...творень ...ати «го- ...ота ... У ... Д ...ать ...ами но-

...НУЛА

...сят років ...ільненої ...піщано- ...окасами. ...кий лі- ...удівель- ...ста, зне- ... сапери.

...АЩОМУ

...дому се- ... офор- ...ю її ви- ...евченко- ...одського ... органі- ... Од- ...ел вий ... пані Зе- ...Чикаго і ...и увагу ...а проб- ... вели-

...АЛА

...мерикан- ...була в ...своїх ро- ...ас. Восе- ...ит-відпо- ...ці побу- ...рінелі, в ...канських ...а разом ...Кошти на ...ію виді- ...у з Айо-

...В

...ансамбль ...и» з се- ...бода два ...у Нью- ...овав слу- ...сповісти- ...аїнського ...у «Сво-

...ЕНКО.

Пам'ять

Ломівку захистив Гончар

На лівому березі Славутича, де саме західна околиця Дніпропетровська, — то, власне, і є робітниче селище Ломівка, якому загрожувало знесення за негенеральним планом будівництва міста. Але ось розпорядженням представника Президента в області садиба та будинок по вулиці Клубній, 25 узято під охорону держави. Справа в тім, що тут народився Сашко Біличенко, відомий в Україні та за її межами як письменник Олесь Гончар. То-му-то такого рішення кілька років поспіль добивалися письменницька організація, вся творча громадськість міста. Для меморіалу збереглася хата рідної сестри Олеся Терентійовича, котрій він присвятив свої знамениті «Прапороносці» і «Тронку», а Ломівка — селище, де розгорталися події автобіографічного твору Гончара «Собор».

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Коротко

СПИРТ ВАШ — ІДЕЇ НАШІ

Представник Президента України по Чернівецькій області розпорядився, щоб усі місцеві спиртозаводи вільно приймали від населення, колективних, селянських і фермерських господарств, підприємств та організацій зерно, придбане за межами Буковини для переробки на спирт. Двадцять відсотків його передаватимуть за договірними цінами обласному виробничому об'єднанню елеваторної та зернопереробної промисловості для виготовлення концкормів.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Добра вість

«Таврія», яка може все

На Запорізькому автозаводі «Комунар» приступили до випуску автомобіля багатоцільового призначення «Таврія — ЗАЗ-1102-4». Це — вантажнопасажирський варіант уже відомої моделі «ЗАЗ-1102» з двигуном у 50 кінських сил. Спеціальні накладні дверцята подовжують кузов. Перший такий автомобіль придбав колгосп імені Фрунзе Запорізького району.

Фото О. КРАСОВСЬКОГО.

Реалії

ПЛАНИДА БРОНЗОГРИВИХ

Виповнилося 25 років величному пам'ятнику «Легендарна тачанка», що стоїть у степу під Каховкою і нагадує про вихори громадянської війни. Цей багатофігурний монумент називали «піснею у бронзі». На його спорудження тодішній міністр культури колишнього СРСР Катерина Фурцева вишукала 100 тонн бронзи, а скульпторів напучував сам маршал Семен Будьонний, наполягаючи на тому, щоб разом з кіньми запрягти й кобилу, задля повноти образу. А благословив Тачанку на політ перший секретар ЦК КПУ Петро Шелест.

На відкриття монумента з'їхалося добрячих 100 тисяч чоловік. Миттю осторонь скульптурної композиції виникло маленьке містечко для учасників урочистостей з нагоди відкриття пам'ятника, прийому в піонери, вручення комсомольських значків тощо.

...Але коні так і не спромоглися зірватися у політ. Нині ті 100 тонн дефіцитної бронзи принаджують хіба що погляди комерсантів. Міркують: чи не продадуть, бува, пам'ятника? А влада назирці за ним: чи не вкрадуть, диви, бронзогривих? Це ж, їй-бо, не пам'ятники Леніну, яких лише по області — 180, а ніхто й не дивиться...

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

Телеграфним рядком з Рівного

ХАЛТУРА РЯТУЄ ВІД ХАЛТУРИ

Перша зміна робітників Дубровицького заводу побутових товарів прибула із запізненням — халтурно працював транспорт. Це і врятувало життя людям: халтурно збудований цех (ПМК-210, яка нині — райагробуд) міг стати братською могилою. Тут завалилося перекриття.

«ЗІРКА» ЧИ «ЗОРЯ» — АБИ ВОНА БУЛА...

Нещодавно у пайовому господарстві «Зірка» став до ладу ковбасний цех, а цими днями в агрофірмі «Зоря» став до ладу м'ясокомбінат.

БІЗНЕС ДО КИЄВА ДОВЕДЕ

До чисельних київських продовольчих магазинів додався ще один — колгоспу «Мир», що у Владиславівці Млинівського району. Тут під акомпанемент голосіння за «розірваними господарськими зв'язками» не лише нарощують виробництво сільгосппродукції, а й шиють одяг, розливають фарбу, виготовляють консерви. Робоче місце тутешнього голови Ростислава Радчука, як жартують односельці, у салоні літака або в купе поїзда. Йому плакати ніколи.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Реалії

ТРУДНОЩІ — НЕ ДЛЯ ЛЕНІНЦІВ

Ще одним пам'ятником Леніну стало більше напередодні річниці Жовтневої революції на Харківщині. Витрачені два роки тому майже сто тисяч на кількаметрову бронзову постать Ілліча хоч і припадали пилом увесь цей час на складі в райцентрі Сахновщина, але не пропали марно. Чотирьох з половиною метровий пам'ятник «вождю світового пролетаріату» в обідню пору погожої осінньої днини зайняв місце невеличкої гіпсової постаті, що вже майже розвалилася.

Торік наша газета уже розповідала, яких мук натерпілися колишні керівники району, доки придбали цей пам'ятник. Як сказав поет, кого нема, а хто далеко. Ідею п'ятнадцятирічної давності втілили у життя осередок соціалістичної партії і рада ветеранів. Саме з їхньої ініціативи в районі було проведено опитування, що робити з бронзовим Іллічем. Заступник голови селищної Ради Л. Шуть повідомила, що в ході його було опитано 75 відсотків жителів району. Дев'ять з десятків опитаних висловилися за встановлення пам'ятника у центрі селища. Мітингу чи якихось інших урочистостей не було. Робітники встановили монумент на постамент і розійшлися.

Микола КОСИЙ.
Харківська область.

«Беркут» стає на крило

Так і живемо

Ці молоді симпатичні хлопці обрали собі дуже нелегку професію. Вони служать у підрозділі міліції швидкого реагування «Беркут». На Волині він діє практично півроку. І за цей короткий час вже дещо встиг зробити: бійці «Беркута» вміло обеззброїли в Луцьку «мисливця», котрий, добре хильнувши, мав намір постріляти з рушниці на вулицях міста; у Ковелі група «беркутів» затримала 30 підозрілих осіб на речовому ринку, у котрих виявили і вилучили чимало зброї і небезпечних предметів. Тією операцією на ринку керував лейтенант міліції Олег Присяжнюк.

Слабких духом на службу до «Беркута» не беруть. Бо служба тут, як кажуть, дні і ночі. Ось випадок, який трапився нещодавно у Луцьку. Повертаючись додому після нелегкого чергування, боєць «Беркута» Сергій Граборев помітив у тролейбусі хуліганські дії шістьох молодиків. І не побоявся один стати супроти всіх. Дісталося трохи Сергію, але чотирьох дебоширів він таки зумів затримати. Тепер з цього факту провадять розслідування.

А пригадаймо недавні події у Луцьку навколо Свято-Троїцького кафедрального собору. Хоч би що там казали про дії міліції (оцінки тут інколи діаметрально протилежні), але факт є факт: за щонайкритичніших моментів між ворогуючими сторонами ставали кремезні хлопці з «Беркута», і саме вони не припустили можливого кровопролиття. І обійшлося без кийків, сльозоточивих газів, інших спеціальних засобів, що їх мали право застосовувати.

Звичайно, «Беркут» тільки стає на крило. За півроку неможливо всього навчитися. Навіть футбольна команда йде до зіграності два-три роки, а тут хлопці мають справу не із шкіряним м'ячем, а часто-густо — з досвідченими рецидивістами. Побажаємо ж нашим «беркутятам» (так ласкаво іноді називають цих хлопців у народі) якнайскоріше виростати у грізних для злочинного світу «беркутів»!

Мирон КОЗАК,
капітан міліції.
Волинська область.

На фото: заняття з бойової підготовки.
Фото Василя КУЗЬМИНА.

Фермерський ні бум-бум

Реалії

Яких тільки бумів ми не пережили! І книжковий, і газетний, і космічний, і хімічний... А тепер ось — фермерський. Я, правда, не скажу за всю Україну, але на Кіровоградщині це факт.

Незважаючи на гіперінфляцію, катастрофічно високі ціни на техніку, паливо, мастильні матеріали, народ плавом посунув в індивідуали, забажав заводити одноосібні селянські господарства. Якщо ще в січні в облагропромі і так, і сяк бідкалися, як би його подати під привабливим «соусом» оті 55 фермерських господарств, що числилися у звітності для Міністерства сільського господарства, то далі динаміка росту пішла просто вражаюча. За півріччя їх стало 257, на 1 жовтня — 385, а нині — понад 600!

Не тільки рядовий колгоспник, а й начальство сільського і районного рівня загорілося бажанням спробувати власні сили в самостійному господарюванні на виділеній ділянці землі. Чув, що в одному з районів колишній начальник райсільгосппостачання з метою зміцнення матеріально-технічної бази своєї майбутньої ферми так грунтовно «приватизував» необхідну техніку в місцевому профтехучилищі, що його сопратники лише потилиці чухали. Та розваживши, що самі винні, бо проґавили, не стали зациклюватися на технічній проблемі й перекинулися на земельну. Виявляється, начальство не просто так собі вирішило випурхнути з теплих крісел на холодні протяги аграрного сектора, а почуло, що землю незабаром будуть приватизовувати. А це справа дуже вигідна. Тож і поспішає відхопити ласі шматки — найродючіші й найкраще розташовані в географічному та екологічному плані ділянки землі. І це їм, на відміну від простих смертних, вдається багато успішніше.

За словами голови обласної організації асоціації фермерів України Олександра Костенка, на місцях існує великий опір при виділенні землі в одноосібне користування. Насамперед, з боку голів колгоспів та голів сільських Рад, і навіть працівників районних держадміністрацій. Не хочуть колишні сільські монополісти ділитися землею з новоявленими конкурентами, а якщо й змушені це робити, то дають такі ділянки, на яких ще довго фермер не зможе зіпнутися на ноги. Ось у Первозванівській сільській Раді Кіровоградського району в запас земель, з якого виділятимуть площі майбутнім господарям, відвели змитий дощами, засіяний камінням крутосхил, де не те що вирощувати врожаї, а й сіяти технічні культури заборонено.

— А візьміть мою історію, — сказав під час зустрічі фермер з Новгородківського району Віктор Чернов.— Нам з Олександром Литвином весною виділили по 45 гектарів землі. А засіяти ми змогли лише по сім, адже решта була зайнята озимими та багаторічними травами колгоспу імені Куйбишева і Новгородківського міжгосподарського підприємства. До того ж, на змитих землях грунтозахисної сівозміни.

Віктор показує рішення № 28 від 20 лютого. Там у пункті 3 так і записано: «Погодити відведення громадянину Чернову В. В. земельної ділянки для ведення селянського (фермерського) господарства із земель запасу на території Новоандріївської сільської Ради народних депутатів площею 7,5 га на землях ГРУНТОЗАХИСНОЇ (виділено мною — М. З.) сівозміни № 2, поля № 2... в довічне (?!) успадкування». Господарюй, мовляв, чоловіче, на змитих грунтах, передавай у спадок нащадкам. До того ж, виділили не 7,5, як зазначено, а всі 44 гектари. Довгенько ще при такому підході купуватиме Україна хліб за океаном. Я вже не кажу про те, що землю новгородківським фермерам наче й дали, але й з рук не випустили. Залишили її в користуванні колгоспу та міжгосподарського підприємства. І ні копійки не заплатили за людську землю — ні господарям, ні місцевій владі у вигляді податку. Ось і «розбагатіли» цього літа Чернов з Литвином, посіявши трохи гречки та вторгувавши десь по 50 тисяч купонів.

У схожу ситуацію потрапив і фермер із села Недогарок Олександрійського району Олександр Шибанов. Виділили йому 50 гектарів, але вони теж виявилися зайняті посівами колгоспу імені В. Ульянова. Правда, тут колгосп вчинив по-джентльменськи — замість зайнятої ділянки виділив узамін власникові 50 гектарів в іншому місці. І хоча сприятливий час було втрачено, господар зумів викрутитися: посіяв 47 гектарів гречки і 2 гектари кормових буряків. Зібрав урожай і вторгував 1 мільйон 200 тисяч карбованців.

У селі Глодосах Новоукраїнського району взагалі винайшли оригінальний спосіб відбиватися від непроханих претендентів на землю.

— Тут, як у Доброеличківському районі,— каже заступник начальника відділу з розвитку фермерських господарств облагропрому Валерій Тарадаєнко, — вирішили давати не більш як 15 гектарів. Подали, наприклад, 8 чоловік, у кожного з яких по 10—15 гектарів, заяви на розширення ділянок, але голова сільради Хівренко розглядати їх не хоче. Немає, каже, землі — і край! Та як же немає, підказують прохачі, адже у запас вилучено 621 гектар. А в нас 521 чоловік, відповідає Хівренко, вирішив стати фермерами і подав заяви про виділення кожному по гектару землі. А щоб прохачі не дуже набридали, дозволив головам колгоспів імені Кутузова та імені Фрунзе засіяти ті сотні гектарів багаторічними травами.

Це лише поодинокі факти з десятків прикладів феодального свавілля. Можна було б і далі ілюструвати, як порушують чинне законодавство, коли відмовляють у наданні землі приїжджим, коли під час паювання господарств позбавляють фермерів заробленої частини основних і оборотних фондів. Та найкраще свідчать сухі дані. Із 170,5 тисячі гектарів землі, виділених у запас на Кіровоградщині, приватникам дісталося лише 14,6 тисячі. А ми, легковірні, сподіваємося: фермер нагодує країну. Та за таких умов, дай Боже, щоб він сам себе зміг прогодувати!

Микола ВОЛОК,
власний кореспондент «Голосу України».
Кіровоградська область.

Фото Георгія БОРИСОВСЬКОГО.

Зверніть увагу

КОМУ ПОТРІБНІ ВЧИТЕЛІ?

Я і моя дружина Валентина навчаємося відповідно на четвертому і третьому курсах українського філологічного відділення Одеського держуніверситету імені І. Мечникова. Через 1—2 роки ми, як то кажуть, підемо, в самостійне життя, але, повірте, радості з того абсолютно не відчуваємо. Університет направляє випускників на роботу в школи Одеси, де педагогів без місцевої прописки практично не забезпечують житлом. Отже, доведеться забути про своє покликання і шукати іншої роботи, а саме тієї, з допомогою якої можна стати на квартоблік. Але ми дуже любимо свою спеціальність, хочемо працювати в школі, викладати українську мову і літературу. Тому вже тепер готові укласти договір із головою колгоспу чи директором радгоспу, завідуючим райвно або директором школи про те, що ми приїдемо на постійне місце проживання до цього села і відпрацюємо 25 років і більше за умови безплатного забезпечення нас хорошим житлом. Ми погоджуємося прибути як до впорядкованих, так і до неперспективних сіл чи хуторів.

Кого зацікавить наша пропозиція, просимо звертатися за адресою: 270058, м. Одеса, вулиця Довженка, 9-А, гуртожиток № 6, кімната № 906, Цегинька Олег Васильович.

Олег ЦЕГИНЬКА,
студент.
Одеса.

На згадку про нас

ПАНИ І ПАНЕНЯТА

Ми вже не товариші.
Ми вже — пани!
Не дивіться, що в Петра
куфайка на ліктях протерта,
а кирзаки стоптані так, ніби
в них ще його дід Перекоп
брав. Він тепер пан Петро.
І начхати нам, що в Марії
панчохи штопані, а руки
порепані від холоду на
буряковому полі. Вона нині —
пані.
А діти їхні?
Звичайно ж, паненята,
паничі та панночки. Бо якщо
батьки — пани...
Розпаніли. Куди не глянь.
Он пан у лискучому
«Мерседесі» поїхав.
Он старенька пані милостиню
просить. Он один панич
у ресторані бренді дудлить,
а другий з порожніми
кишенями дивиться на
вітрину із заморським
крамом і слинку ковтає.
Тільки я чомусь
не второпаю, чого це
пан Петро на колгоспному
тракторі колгоспне поле оре,
а пані Марія радгоспних
телят доглядає? Чому того ж
пана Петра пан бригадир
такими словесами «обкладає»,
що навіть найсмирніший
кріпак не витримав би?
Чому ми всі пани,
а зарплата, як кому?
Може не з того почали?
Може, нам треба було б
інакше називатися?
Приміром, гер. Чи сер.
А найкраще — Петро-сан.
А чого? Кімоно на плечі й —
на трактора.
А втім, як нас
не називай, ми ще й досі
радянські. Товариші, словом.
І, певне, не скоро скажемо:
«Погляньте, а наша Марія,
як тая панночка!».

Олександр ІВАНЧУК.

Директори з підпілля

Конфлікт

Все ще згадують на Херсонщині міністра сільського господарства України Олександра Ткаченка, хоча він давно у відставці. У червні 1991 року він розчерком пера створив племптахорадгосп «Чорнобаївський» і без повернення передав йому основні та оборотні кошти. А керівники обласного птахівничого відомства скоренько призначили директором новоутвореного радгоспу Антона Глуховського.

Кошти, як виявилося, міністр передав чужі. Тільки сьогодні 250 трудівників акціонерного товариства «Птах», які не мали наміру самоліквідовуватися, дізналися про міністерське рішення. І здивувалися: як без їх відома, на їхній базі створено державне підприємство, змінено форму власності і самого власника майна? Ще більший подив викликав неймовірний факт: тривалий час колективом керував не голова акціонерного товариства, а підпільний директор, державна службова особа. Може, акціонери чимось завинили? Ні. Вони не встигли відчути смак роботи по-новому, бо Глуховський навіть не відкрив у банку розрахункового рахунку товариства і взагалі, судячи з подальших подій, вважав себе номенклатурним працівником, як і раніше. Хоча дещо все ж таки вдалося зробити. Поряд з виробництвом племінних яєць, забезпеченням населення і господарств молодняком птиці, впроваджено деякі новинки. Наприклад, з гусячого пуху шиють модні куртки. І пух скубуть не руками — гусей стрижуть спеціальними машинками.

Противники проведеного на підприємстві паювання діяли на власний розсуд. План ліквідації акціонерного товариства втілювала в життя генеральний директор ВО «Херсонптахопром» Лідія Козакова не без допомоги самого «батька» акціонерів Антона Глуховського. Необхідність реорганізації господарства (до речі, воно має колгоспно-кооперативну форму власності) в державне вони видали за волю господарств-пайовиків. При цьому, звичайно, посилалися на державні інтереси. Залякували і продовжують залякувати колектив трудновщин з придбанням кормів, реалізацією продукції, кидають тінь на нову структуру виробництва. Мовляв, загублять поголів'я птиці, не знайдуть спільної мови зі споживачами. Насправді ж всі ці застереження видають, так би мовити, авансом. А якщо несподівано виявляться якісь погрішності, то їх треба адресувати насамперед підпільному директору — голові Глуховському, котрого акціонери не хочуть визнавати за свого керівника.

— Я не проти того, щоб люди збагачувалися,— пояснила свою позицію Лідія Олексіївна.— Але птахівництво має бути державним. Інакше підприємству не вижити. Та й без нашого благословення колектив узявся за паювання...

Коли акціонери розібралися що до чого і обурилися діями «прихватизаторів», останні відкинули забрало. Повели агітацію проти «шкідливого» характеру нового голови товариства Надії Тригуб, активізували залякування нерадісними виробничими перспективами. Та їх більше не хотіли слухати. Тоді знайшлися інші методи приборкання непокірних. З Білозерського РВВС прибув на підприємство офіцер міліції і забрав печатку в новообраного голови товариства. Замість пішла в хід печатка радгоспу (між іншим, він і досі незареєстрований). Так з легкої руки колишнього міністра, який свій наказ, хоч як дивно, видав заднім числом, і протиборства чиновників проміжної управлінської структури акціонерам доводиться розпочинати все спочатку. Добре, що знервованість людей не передалася курям. А то перестали б нестися.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсонська область.

З поштової скриньки

ЯБЛУКА РОЗБРАТУ

Майже 5 років наша бригада за договором внутрігосподарського орендного підряду вирощує яблука в радгоспі імені 9-ї Кримської кавалерійської дивізії, що в Шаргородському районі. Нам до цього часу не відкрили рахунку в банку, і директор М. Коваль знущається над нашим колективом, як хоче. Цього року несправедливо начислив нам зерна на зароблений карбованець, сім місяців не видавав зарплату, а коли нарешті видав, то лише частину. Нині він відмовив нам у приміщенні для зберігання яблук, і ми з жахом чекаємо морозів. Якщо вони згниють, хто відповідатиме за зіпсовану продукцію, змарновану працю людей?

Рада орендного колективу: А. Баланюк, Л. Мукомел, М. Онуфрійчук, Т. Гапа, М. Шуткевич.
Вінницька область.

Експрес-інформація

ДЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ

святкують сьогодні в Азербайджані. Всі впливові політичні організації республіки висловили бажання провести масові заходи на майдані Свободи в Баку. Чотири роки тому на цій площі відбулися багатотисячні мітинги проти комуністичного керівництва республіки.

У ПОГОНІ ЗА МІНІСТЕРСЬКИМИ ПОРТФЕЛЯМИ

З вимогою надати кілька місць у новому кабінеті міністрів Болгарії виступив Рух за права і свободи, який об'єднує мусульманське населення країни. Це парламентське угруповання наполягає на передачі йому одного поста заступника глави уряду, трьох міністерських портфелів, двох постів голів комітетів.

УРЯД НЕ ХОЧЕ У ВІДСТАВКУ

Засідання, присвячене підготовці до майбутнього з'їзду народних депутатів, провів уряд Росії. Віце-прем'єр-міністр Полторанін заявив, що уряд не збирається у відставку, незважаючи на критику на адресу виконуючого обов'язки прем'єр-міністра Гайдара і всього кабінету щодо економічної політики. З'їзд народних депутатів Російської Федерації розпочнеться 1 грудня.

ДИСКУСІЯ СХІД—ЗАХІД

Щорічна сесія Північноатлантичної Асамблеї — міжпарламентського консультативного органу НАТО — відкрилася у бельгійському місті Брюгге. Крім представників національних парламентів 16 держав — членів Північноатлантичного блоку в асамблеї беруть участь делегації 11 країн — асоційованих членів, зокрема Білорусі, України і Росії. Центральна тема дискусії на сесії — розвиток відносин між країнами Західної і Східної Європи, а також перспективи спільного гарантування ними безпеки на континенті.

ЗАСІДАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ БЕЗПЕКИ

за участю Чехо-Словаччини, Німеччини і Швеції відбулося учора у Стокгольмі. Глави МЗС цих країн обговорили підготовку до запланованої на наступний місяць розширеної зустрічі міністрів закордонних справ країн-учасниць Наради з безпеки і співробітництва в Європі. На вчорашньому засіданні обговорено також можливі посередницькі місії НБСЄ щодо врегулювання конфліктів в колишньому СРСР і Югославії.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Білоруський варіант

У парламентах світу

ФРАКЦІЇ

Сьогодні в парламенті республіки трохи більше 300 депутатів. Однак не всі вони додержуються однакових поглядів. І тому народні обранці об'єднуються в групи за переконаннями — фракції. Нині їх у Верховній Раді чотири. Найчисленніше об'єднання — «Білорусь» (понад 130 депутатів). Це — видатні керівники промисловості, сільського господарства, державні службовці. «Союз» (близько 100 депутатів) об'єднав в основному ветеранів збройних сил, партії, декого з колишніх партійних керівників. Депутатська опозиція Білоруського народного фронту налічує трохи більше як 20 чоловік. Та альтернативних законопроектів і документів пропонують вони стільки ж, скільки решта парламентаріїв. Найнечисленніша фракція — об'єднання Білоруської соціал-демократичної громади. Однодумців тут усього 10. Решта депутатів парламенту досі не визначилася.

РЕАНІМАЦІЯ КПБ?

Ефект бомби, що розірвалася, викликала в політичних колах республіки винесена на сесію Верховної Ради пропозиція депутата М. Качана про скасування постанови сесії, яка минулого року зупинила діяльність КПБ—КПРС і націоналізувала її майно. Чи означає результат голосування (а проголосувало за включення цього питання до порядку денного 187 депутатів — більше половини), що демократично настроєні парламентарії змінили своє ставлення до КПБ? Звичайно, ні. Швидше за все частина депутатів хоче зайвий раз використати трибуну парламенту для зведення рахунків з політичними опонентами, які дедалі активніше заявляють про себе.

НОВУ КОНСТИТУЦІЮ БОЙКОТУЮТЬ... ПОКИ ЩО

Уже котрий день на сесії ідуть дебати щодо проекту нової Конституції Республіки Білорусь. Парламент розколовся в цьому питанні на два табори. Одні борються за прийняття нової конституції, інші — за стару. Прихильників першої точки зору значно більше.

А тим часом республіка живе за Конституцією Білоруської РСР. І, судячи з ходу обговорення, навряд чи вдасться на цій сесії прийняти новий Основний Закон. Тому що частина депутатів його не прийме. Відчувається слабке проироблення документа конституційною комісією. Інакше й бути не могло! Адже над ним постійно й напружено працювали всього п'ять депутатів та кілька юристів, хоча до комісії увійшов не один десяток «відповідальних» осіб.

Віктор ХОРОШКО.
Мінськ.

ТИРАСПОЛЬ КИШИНЕВА «НЕ ЧУЄ»

У сусідів

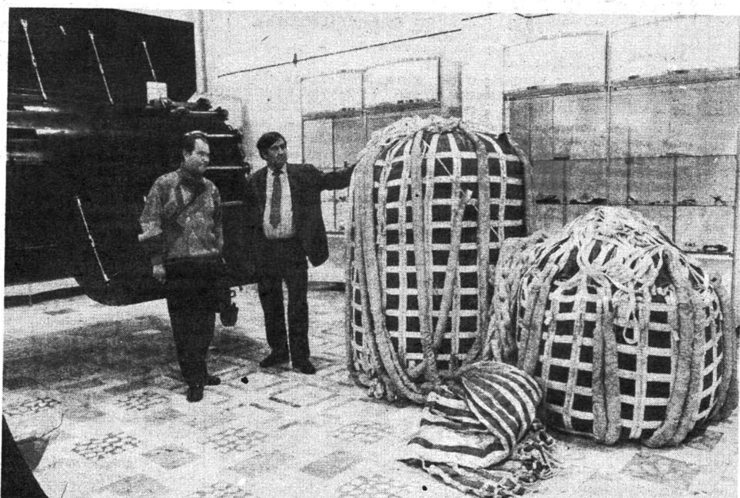
«Претензії адміністрації Придністров'я на створення суверенної держави необгрунтовані, — заявив нещодавно в інтерв'ю японській телекомпанії Президент Молдови М. Снєгур, — оскільки частина Молдови, де 40 відсотків населення становлять молдовани, а 24 відсотки — росіяни, не може бути відрізана від країни. На правому березі Дністра проживають близько 75 відсотків усіх росіян, що обжилися в республіці. Та вони не висувають подібних безглуздих вимог».

Говорячи про відсотковий склад росіян у структурі населення Молдови, Президент включив до них і людей інших національностей, мовою спілкування яких є російська. М. Снєгур відзначив, що, «враховуючи досвід демократичних країн, парламентарії республіки розглянуть проект закону про надання особливого юридичного статусу районам Лівобережжя, виключаючи, проте, федералізацію Молдови».

А Придністров'я, схоже, не помічає заяв керівництва Молдови, що надходять одна за одною, про неконституційність його створення і продовжує «закриватися». Так, за словами керівника митного управління Придністров'я М. Рудакова, незабаром на кордоні регіону з Україною та Молдовою буде введено контроль за вантажами, що йдуть через нього. Згідно з указом придністровського лідера І. Смирнова «зерно й продукція з нього, чорні, кольорові та благородні метали, тверде й рідке паливо, цукор та м'ясомолочні продукти можуть бути вивезені за межі Придністров'я лише з дозволу Голови ПМР». Решта видів промислової та сільськогосподарської продукції підлягають ліцензуванню. Право на видачу ліцензій належить місцевим органам влади. За словами М. Рудакова, головне завдання митної служби полягає в захисті економічного простору Придністров'я від незаконного вивезення продукції.

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

Новини із сейфів

МУЗЕЙ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ

Зразки ядерної зброї, розробленої у федеративному ядерному центрі — Всеросійському НДІ технічної фізики, виставлено в Музеї ядерної зброї, що в Челябінську-70. До нього вперше допущено представників громадськості.

Найцікавіший експонат — 25-тонна махина термоядерної бомби. Її потужність досі залишається неперевершеною в світі.

Відкриваючи свої колишні суперсекрети, вчені демонструють парашутну систему для водневої супербомби, яку ви бачите на знімку. Площа парашуту — 1500 квадратних метрів.

Фото ІТАР—ТАРС.

Підсумки

КОМУСЬ ДОВЕДЕТЬСЯ ПОСТУПИТИСЯ,

щоб врятувати співдружність від розвалу. Так вважають західні спостерігачі, оцінюючи зустріч глав урядів країн СНД, яка на минулому тижні відбулася в Москві. У цьому засіданні брали участь повноважні делегації десяти держав. Представник Азербайджану був присутній як спостерігач. Сторони обговорили вісімнадцять питань порядку денного.

Під час розгляду глави урядів статуту виявилося, що є два підходи: одні підтримують проект, інші — за введення до статуту норми асоційованого члена або спостерігача. Прем'єр-міністр України Леонід Кучма, який головував на засіданні, заявив, що проект статуту в тому вигляді, в якому він представлений, Президент Леонід Кравчук не підпише. Позицію нашої країни підтримала делегація Туркменистану. Після тривалого обговорення вирішено, що над документом ще раз попрацюють експертні групи, а після того він буде винесений на розгляд глав держав, зустріч яких відбудеться 4 грудня у Мінську. На заключній прес-конференції І. Коротченя сказав: «Не виключено, що деякі держави не підпишуть документ і в цьому разі ввійде в силу формула «різних швидкостей». Як стало відомо, в проекті є положення — якщо запропонований статут підпишуть хоча б п'ять держав, то СНД функціонуватиме. Проте, як на мене, п'ять країн — то не дванадцять.

Україна не підписала також документа про міждержавну телерадіокомпанію Останкіно. Як повідомив президент Держтелерадіокомпанії нашої республіки Микола Охмакевич, це питання розглядалося дуже коротко, бо запропонований варіант був неприйнятний навіть для тих, хто раніше підписав угоду про створення такої структури. Він також заявив, що природу Останкіно, його політичне спрямування вже ніщо не може змінити. У Прем'єр-міністра Білорусі Кебича склалося враження, що запропонована структура створена під якусь конкретну особу. Отож вірогідно, що з часом Україна просто купуватиме ліцензію на показ програм Останкіно, і це буде вигідніше, ніж розбудовувати телерадіокомпанію у сусідній державі.

Однак, незважаючи на неприйнятність Україною більшості з запропонованих документів, делегація нашої держави активно працювала над іншим колом питань. 6 з них Україна підписала, зокрема угоди про створення координаційного центру з проблем космосу, співробітництво в галузі науково-технічної інформації, регулювання ринку цінних паперів. Прем'єр-міністр Леонід Кучма наголосив, що зустріч була ефективна, бо вдалося обмінятися думками щодо найрізноманітніших проблем, а також обговорити з виконуючим обов'язки глави російського уряду Гайдаром питання, пов'язані з грошовою реформою в нашій країні.

Таким чином, Україна ще раз підкреслила, що відкидає будь-які спроби поставити її в рамки якихось наддержавних утворень. В той же час вона активно працює в напрямах, які відповідають її національним інтересам.

Петро ТАРАСІВ.

Буш втомився. Америка також

Мабуть, це одна з головних причин поразки республіканців на президентських виборах у США. Коли говорять про те, що втомився Буш, то відверто нагадують про його вік. Що ж до Америки, то тут складніше.

Очевидно, що гонка озброєнь добила не лише СРСР, а й серйозно підірвала економічну могутність Сполучених Штатів. Тривалий час США «бігли наввипередки» з Радянським Союзом, нагромаджуючи гори ядерних бомб, танків, літаків, відкриваючи численні заморські бази. А коли настав час зупинитися й віддихатись, виявилося, що за темпами розвитку виробництва вони відстали від Німеччини, Японії та ще кількох країн.

Панорама

Тепер треба шукати сил для нового ривка. Того ж зо обіцянки Клінтона зупинити програму «зоряних війн», зменшити витрати на військові потреби взагалі, значно скоротити американський військовий контингент в Європі, відкрити нові робочі місця і забезпечили йому перемогу. З приходом губернатора штату Арканзас пов'язують появу на політичній сцені нового покоління: енергійного, прагматичного, відкритого новим ідеям. Одразу після перемоги Клінтон заявив: «Спочатку я буду спати 25 годин на добу, потім — за роботу. Ніякого відпочинку, ніякої відпустки. Головну увагу приділятиму внутрішнім проблемам».

Щодо зовнішньої політики США, то, як вважає міністр закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина Кінкель, особливих змін не відбудеться. Німеччина розраховує на поглиблення економічних зв'язків із заокеанським партнером і висловлює подяку Бушу і його команді за істотну допомогу у справі об'єднання східних і західних земель. Кінкель сказав, що не знає особисто ні Клінтона, ні його партнерів, але сподівається, що трансатлантична вісь успішно функціонуватиме й надалі.

Анатолій ФЕДОРІВ.
Бремен.

Скандал

«А ЧИ БУВ ХЛОПЧИК?»

До Верховної Ради Казахстану з нотою протесту звернувся ряд керівників центральних комітетів галузевих профспілок республіки. Вони звинувачують незалежний профцентр Казахстану в отриманні матеріальної допомоги від конгресу США.

Ті, хто підписав ноту, вимагали дати належну оцінку правомірності цього кроку і зазначили, що незалежна держава не може допустити діяльності на своїй території громадської організації, що фінансується за рахунок коштів іноземних країн.

Для ясності зауважимо, що конгрес США схвалив проект сприяння модернізації вугільної промисловості в чотирьох регіонах держав СНД, зокрема Казахстані, і виділив під нього відповідні фінансові кошти. Для практичної реалізації проекту створено приватну організацію «Партнери з економічної реформи». Її представники, в основному працівники американського профспілкового об'єднання АФП—КВП, недавно побували в республіці. За твердженням казахстанського телеграфного агентства, в Алма-Аті їх приймав лідер незалежного профцентру Казахстану Леонід Соломін. Він і одержав заокеанські гроші. Знову ж таки за твердженням телеграфного агентства, сам Л. Соломін, виступаючи по комерційному телеканалу столиці, цього факту не заперечував.

Отже, одержав незалежний профцентр 10 мільйонів доларів чи ні? Після опублікування цього повідомлення до багатьох газет надійшов офіційний документ інформаційної служби США (ЮСІА), в якому, зокрема, говориться: «Агентство з міжнародного розвитку виділило субсидію приватній недержавній американській організації «Партнери з економічної реформи», яка працює над проектами щодо приватизації в Росії і Казахстані. Це частина програми подання технічної допомоги Сполученими Штатами новим незалежним державам колишнього Радянського Союзу в побудові демократичних інститутів і встановленні ринкової економіки». Відкинувши повідомлення про передачу грошей казахській стороні, ЮСІА також заявило, що «право незалежних трудових організацій діяти вільно і без перешкод є основною свободою, що гарантується всіма демократичними країнами...» А щодо Леоніда Соломіна, то згодом він заявив, що жодного слова правди в повідомленні про те, що незалежний профцентр одержав матеріальну допомогу від конгресу США, немає.

Тетяна КОСТІНА.
Алма-Ата.

Офіційно

НЕМАЄ ПІДСТАВ СУМНІВАТИСЯ

«Ми чекаємо від України, що вона виконає зобов'язання щодо Договору про скорочення наступальних озброєнь (СНО) і щодо зв'язаних з ним документів,— заявив офіційний представник держдепартаменту США Р. Баучер.— Ці документи зобов'язують Україну гарантувати ліквідацію всіх ядерних і стратегічних наступальних озброєнь, розташованих на її території протягом семи років з часу набрання чинності договору, і чимшвидше приєднатися до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї».

«Ми неодноразово обговорювали складні й важливі питання, пов'язані з СНО і з приєднанням до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, з офіційними особами в Україні,— зазначив представник зовнішньополітичного відомства США.— Україна твердо запевнила, що вона виконає свої зобов'язання відносно стратегічних озброєнь та без'ядерного статусу. У нас немає причин сумніватися у виконанні цих зобов'язань. Сполучені Штати запропонували також фінансову й технічну допомогу Україні та іншим державам з програми Нанна-Лугара, щоб допомогти їм виконати ці зобов'язання. Ряд угод щодо надання допомоги вже укладено, з приводу інших угод нині ведуться переговори».

На питання про те, що в Україні ведеться «багато суперечок з приводу того, що належить робити» відносно Договору про СНО і Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, Баучер сказав: «Я погодився б з тим, що було зроблено багато заяв. Але я не маю наміру коментувати кожну з них. Тривають дебати. Нині Договір про СНО і Договір про нерозповсюдження ядерної зброї — на порядку денному українського парламенту. Ми очікуємо, що обидва вони будуть ратифіковані цього року».

Аркадій СИДОРУК.
Вашингтон.

А як у них!

ЕКОНОМЛЯТЬ НА БЮРОКРАТАХ

Майже 30 мільйонів доларів отримала цього року економіка Венесуели в результаті різкого скорочення бюрократичного апарату та привілеїв високопоставлених чиновників. Ці дані навів представник уряду країни А. Самбрано.

У рамках заходів уряду з економії державних коштів у 1992 році скорочено 10824 посади на держпідприємствах, 4036 посад скасовано та 2941 заморожено в інших закладах державного підпорядкування. Звільнено 2370 чиновників пенсійного та передпенсійного віку.

За даними експертів, у Венесуелі нині один з найроздутіших і некомпетентних у світі бюрократичних апаратів. Досить сказати, що в країні з населенням трохи більш як 18 мільйонів чоловік майже півтора мільйона чиновників, які становлять 20 відсотків працюючих.

Як повідомив А. Самбрано, чималі кошти власті одержали і від скорочення парку службових автомобілів, чисельності охорони високопоставлених чиновників. Крім того, у них уже відібрано 14 літаків, які держава продасть з аукціону. Усього намічено продати 150 лайнерів.

Здійснені заходи з економії держкоштів, за словами А. Самбрано, свідчать про те, що Президент Венесуели Карлос Андрес Перес, який обіцяв вжити конкретних заходів у цій сфері, тримає своє слово. Однак спостерігачі зазначають, що подібна діяльність адміністрації Переса хоча й заслуговує на всіляке схвалення, у нинішній ситуації видається як спроба відновити свою репутацію, істотно підмочену корупцією та невмілою економічною політикою. Як відомо, після невдалої спроби путчу 4 лютого цього року власті піддаються сильній критиці з боку опозиції та широких верств населення. Дедалі частіше лунають голоси про необхідність відставки Президента.

За матеріалами зарубіжної преси.

Власкори повідомляють

Бішкек

РОСІЙСЬКИЙ ВАУЧЕР ЗАВОЙОВУЄ... КИРГИЗСТАН

У республіці з'явилися перші емісари з Росії і розгорнули торгівлю ваучерами. Вони продають їх партіями по 50 штук і по 8 тисяч карбованців за одиницю. Судячи з усього, місцеві цінні папери не користуються довір'ям. А ось придбати російську державну власність, хоча б трішечки її, дехто з респектабельних киргизів вважає досить спокусливим. Тож проблем з реалізацією російських ваучерів поки що не виникає.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Москва

ХОЧЕТЕ ДО НЬЮ-ЙОРКА! ВІДДАЙТЕ ЛІТАКИ

Авіаторам догодити важко. Спочатку вони загрожували страйком, якщо їм не підвищать зарплату, потім вимагали сучасних покращених умов праці. Тепер колектив московського аеропорту «Шереметьєво» поставив питання руба: у разі, коли Держкоммайно Росії не дозволить льотчикам і авіадиспетчерам повністю приватизувати авіакомплекс, то з 30 листопада буде припинено польоти на міжнародних лініях.

За твердженням авіаторів, Держкоммайно навмисне зволікає з розв'язанням цього питання і держвласність планує передати іншим компаніям, що не мають до авіації жодного відношення.

Володимир БАБЕНКО.

Отакої!

...Заплатите знанням рідної мови

Поки уряд і навчальні заклади Вірменії шукають розв'язання проблеми «залучення» населення до рідної мови, більш практичні кроки в цьому напрямі роблять вірменські бізнесмени.

Наприклад, досить оригінальний спосіб заохочення знання вірменської мови знайшли працівники приватного єреванського магазину «Гор». Відвідувачам пропонувалося правильно перекласти з російської слово «совок». А призом могла стати будь-яка вибрана покупцем річ.

Кілька днів ніхто не міг стати переможцем настільки своєрідного конкурсу. Нарешті доля всміхнулася одній школярці, яка відгадала загадку. Втім, не лишилися в накладі й комерсанти. Адже запити дівчинки виявилися досить скромними: перед модним одягом, фірмовою апаратурою, іншими товарами вона віддала перевагу... цукерці.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.
Єреван.

Діти

ГАМАК ДЛЯ НЕМОВЛЯТИ

Кажуть, коли дитина добре спить, то вона здорова. Більше того, в далекій Індонезії вважають, що у вертикальному положенні дитина почувається, як у материнському лоні, і її сон спокійніший і триваліший. Так укладають спати немовлят мешканці острова Калімантан. Своєрідну люльку підвішують до даху. І дітям, судячи з усього, вона до вподоби.

Фото Рейтер — ІТАР — ТАРС.

ПРАВДА НЕ МОЖЕ БУТИ ОБРАЗЛИВОЮ

Говорити людині правду, а тим паче — гірку, безпощадну, обпалюючу — то завжди нелегко. Але саме правдивість — неодмінна ознака таланту. Без неї він міліє і, зрештою, самознищується. Чи не тому й опустіли останніми роками зали наших театрів, де глядачеві здебільшого пропонували псевдоромантичний ілюзійний сиропчик замість суворої правди життя, де актори нерідко зверталися до нас сухою, протокольною мовою партійних постанов. А те, що викликає огиду в повсякденному житті, не сприймалося і на сцені. Таким чином, глядач просто бойкотував театр.

Чи повернеться він знову навстріч українській Мельпомені? Цілком можливо. Але тільки тоді, коли вона скине з себе псевдомистецьку туніку й одягне скромну плахту художньої правди. Очевидно, з такою надією і прийшли її шанувальники на відкриття 73-го сезону в Київському драматичному театрі імені Ів. Франка. Прийшли на прем'єру вистави «Зимовий вечір» за однойменною п'єсою М. Старицького. По суті, то відкриття ще одного пласта напівзабутої української драматургічної класики, бо більш як сімдесят років цю п'єсу не брали до постановок.

— Але не тільки це спонукало нас звернутися до забутого твору Старицького,— каже художній керівник театру, режисер-постановник вистави Сергій Данченко. — Як на мене, то й з художнього боку п'єса дуже цікава, бо дає змогу висвітлити в українській класиці той моральний аспект, який нам сьогодні насамперед потрібен. Тобто поговорити зі сцени через зіткнення характерів про добро і зло, про честь і підлість, про необхідність взаєморозуміння між людьми, без чого життя перетворюється на пекло. І наша нова вистава — це своєрідна притча про блудного сина, який так і не повернувся, це ще одна спроба нагадати нам усім, що є моральні межі, переступати які ніхто не має права.

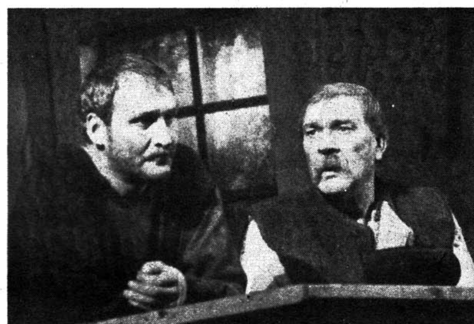
Можливо, ми не все внутрішньо сприймаємо в цьому спектаклі, де брат хоче видати брата жандармам, а батько в зимову веремію фактично виганяє рідного сина, зацькованого, мов звіра, у глуху морозну ніч, на загибель. Але такі ми вже немилосердні й, даруйте, продажні. Такими нас зробило багатолітнє рабство. І де починається та пустеля, якою маємо пройти, мов той відомий біблейський народ, щоб очиститися від різної скверни, щоб стати монолітним народом, який буде передусім себе шанувати й берегти?

...Вщент заповнений зал зворушено дякував франківцям за творче одкровення, за гірку правду.

І згадалося мені: правда не може бути образливою.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Фото Василя АРТЮШЕНКА і Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Суб'єктивна думка спецкора

ВІЧНІ ШАНСОНЬЄТКИ І БЕЗСМЕРТНІ АКАДЕМІКИ

Недавно Академія наук України обнародувала список нових претендентів в академіки і члени-кореспонденти. Реєстр вийшов солідний — у газеті «Демократична Україна» (колишня «Радянська Україна») він займає більше полоси і нараховує 497 кандидатів. Заїжджий Нобелівський лауреат, який ніколи не підозрював про існування Української держави, побачивши такий перелік інтелектуалів, зробив би висновок, що потрапив в одну з найрозвиненіших країн світу. Людину ж, яка народилася в Україні і дещо посвячена в таїни «головного штабу науки», він спонукає до зовсім інших роздумів.

Серед претендентів — чимало відомих і шанованих учених — математиків, біохіміків, енергетиків, літературознавців, результати наукових пошуків яких відповідають вимогам статуту Академії наук: дійсними членами (академіками) АН обирають учених, які **збагатили науку працями першорядного наукового значення**; членами-кореспондентами — вчених, які **збагатили науку визначними науковими працями.**

Однак вражає позиція «суспільників». Серед кандидатів, висунутих інститутами Відділення історії, філософії та права, також чимало знайомих прізвищ. Наприклад, М. Михальченко — визначний «політолог» сучасності, який до 1990 року завідував відділом комуністичного виховання Інституту соціології. Коло його наукових інтересів — марксистсько-ленінська ідеологія, вплив комуністичної ідеології на діяльність трудящих мас тощо. Напевне, саме останній труд доктора філософії М. Михальченка «Марксистська політична ідеологія», що вийшов друком у 1991 році в «Науковій думці», і є «визначною науковою працею». Кілька не менш «визначних» цитат з неї: **«Ідеали комунізму... найбільш повно відповідають меті й перспективам суспільного прогресу, утверджують справедливість і гуманізм соціалістичного суспільства, виступаючи як ідейний стимул у діяльності людей...», «...будь-який радянський громадянин, якщо він хоче залишатися вірним сином соціалістичної Вітчизни, повинен пам'ятати про спільну, об'єднуючу ідею, що зв'язує нас воєдино: ми — радянський народ... Ця ідея потребує захисту».** Можливо, автор таких наукових досягнень і міг би достойно поповнити академію, створену, наприклад, з ініціативи соціалістичної партії, але не національну академію України.

Дивно бачити серед претендентів і прізвище директора Інституту політології та національних відносин, членкора І. Кураса. До речі, шановний Іван Федорович рік тому в інтерв'ю нашій газеті погоджувався, що в Україні політологічна наука лише зароджується, що **Україні бракує фахівців з національних відносин, а на запитання про екстрену перекваліфікацію** доктора наук, який тривалий час досліджував політичні дрібнобуржуазні партії кінця XIX — початку XX століття, проблеми історії КПРС відповів: **«Процес переосмислення тих істин, у які колись вірив** (нагадаю, діяльність КПРС — КПУ заборонили в 1991 році.— **Авт.**), **набагато складніший, ніж про це пишуть у книжках».**

Більшість із нас чули, і не раз, про те, що «процес пішов», але ніхто не передбачав, що в суспільній науці України він так швидко «прийде», нічого кардинально не змінюючи на своєму шляху. Тож не дивно, що за останні роки — і перебудови, і розбудови державності — жоден провідний учений, який, спеціалізуючись на критиці українського буржуазного націоналізму і проблемах марксизму-ленінізму, здобув звання і посади, потрапивши таким чином у «безсмертні» (звання академіка і членкора — пожиттєві.— **Авт.**), не заявив про свою неготовність продовжувати наукову діяльність у тих же галузях, але тепер у ролі політолога або етнолога, культуролога або релігієзнавця. **Дороги назад з «академічного безсмертя», виявляється, немає. Хоча, судячи з багатьох кандидатур, висунутих цього року Відділенням історії, філософії і права, суто наукові заслуги сьогодні, як і вчора, мають далеко не визначальне значення. Сьогодні, як і вчора, певна частина талановитих учених (на академічному жаргоні — «шансоньєтки») потрапляє у розряд тих, хто не має жодного шансу отримати перепустку «у безсмертя».**

Історія повторюється. І ще раз підтверджує, що, як правило, ніхто з неї не засвоює ніяких уроків. Під час минулих виборів у дійсні й «напівдійсні» члени АН філософи висували відомих борців з українським націоналізмом, досвідчених критиків буржуазних концепцій А. Гордієнка, В. Євдокименка, Ю. Римаренка, В. Чернявського. Вибори ті були пам'ятні, крім усього, ще й виступом Олеся Гончара, який зупинив протягування в членкори деяких компартапартників. Не пощастило тоді поповнити академічний бомонд і цим видатним науковцям. Однак у довжелезному списку, видрукованому «Демократичною Україною», стоять прізвища і А. Гордієнка — сьогодні визначного фахівця в галузі зарубіжної філософії, і Ю. Римаренка, не так давно звільненого з посади проректора Вищої школи міліції, а тепер головного наукового співробітника Інституту держави і права...

Що ж змінилося в «штабі академічної науки»? І чи не дивно, що нічого не змінюється в державі? Як і раніше, «мій родич твоєму родичеві ока не виклює». Як і раніше, компартійні академіки-суспільники обирають собі подібних. Як і раніше, новообрані підхоплюватимуть естафету і продовжуватимуть традиції... Вихід єдиний — розірвати це коло. Але Олесь Гончар, на жаль, в Україні один. А подібні суб'єктивні нотатки, як знову ж таки підтверджує життя, є звичайною спробою вдаритися ще раз головою об стіну. Стіну, яка, на відміну від Берлінської, в Україні — непорушна.

Катерина КІНДРАСЬ.

Соціальний зріз

АЛЬТЕРНАТИВНІ... ПІЛЬГИ

На запитання читачів газети відповідає голова постійної Комісії Верховної Ради України у справах ветеранів, пенсіонерів, інвалідів, репресованих, малозабезпечених і воїнів-інтернаціоналістів М. НАУМЕНКО.

Ох, і надокучливі ж наші пенсіонери-ветерани! Сіль на рану. Болячка на тілі суспільства. Тільки й знають: піднеси їм вчасно пенсію, та таку, щоб і на хліб, і на молоко вистачило... Давай «Запорожця» з ручним керуванням... Без телефону жити не можуть... Влаштували з цього приводу колективний похід до Верховної Ради, закидали листами депутатів, пресу... Зокрема, і «Голос України». А питання як зле ставлять! Чому це, мовляв, народні обранці на розгляд Закону про захист тварин знайшли час, а проект Закону про статус ветеранів уже півтора року консервують у шухляді?

Редакція попросила голову постійної Комісії Верховної Ради у справах ветеранів, пенсіонерів, інвалідів, репресованих, малозабезпечених і воїнів - інтернаціоналістів М. Науменка дати відповідь на ряд таких запитань наших читачів.

— Миколо Вікторовичу, чому затримується розгляд проекту Закону «Про статус ветеранів війни, праці і Збройних Сил»?

— Є два альтернативні проекти цього Закону. Один з них опрацювала наша Комісія, а другий — робоча група колишнього Кабінету міністрів, який очолював В. Фокін. Багато в чому обидва проекти тотожні. Принципова розбіжність — у положеннях про соціальний захист ветеранів війни і праці, у визначенні для них основних пільг. Ми категорично не сприйняли пропозиції колишнього уряду, в яких аж випирало прагнення надовго зберегти розподільчий, а не ринковий характер постачання населення, зокрема ветеранів, продовольчими і промисловими товарами, заходами щодо пільг посварити ветеранів, принизивши їхню честь і гідність, зняти з виконавчих органів влади відповідальність за дію пропонованого Закону.

Наша Комісія, кажучи коротко, вважає за необхідне передбачити в Законі основні пільги, які має гарантувати держава. Це, зокрема, забезпечення ветеранам гідного (не нижче середнього рівня) життя шляхом виплати пенсій у розмірах, що відповідають їхньому трудовому стажу та особистому внескові в суспільну працю незалежно від соціальних змін у країні; забезпечення ветеранів житлом, транспортом, комунальними та іншими послугами аж до ритуальних.

Що ж стосується решти пільг, то вважаємо за доцільне запровадити компенсації, які сплачувати в індивідуальному порядку, диференційовано, з урахуванням фізичної та моральної шкоди, пов'язаної з перебуванням ветерана на фронті чи виконанням ним інших військових або трудових обов'язків.

Окремою статтею в Законі необхідно передбачити відповідальність службових осіб за його суворе дотримання.

Передбачається, що проект цього Закону розгляне вже нинішня сесія Верховної Ради.

— Миколо Вікторовичу, в редакційній пошті багато листів інвалідів війни і праці, в яких вони вимагають надання додаткових пільг, звинувачують Комісію і вас особисто в неувазі до їхніх проблем. Що скажете з цього приводу?

— Як відомо, за поданням нашої Комісії Верховна Рада прийняла Закон «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». Згідно з ним держава взяла на себе конкретні зобов'язання щодо матеріального забезпечення інвалідів, створення їм необхідних правових, соціально-побутових, психологічних умов життя. Це і конкретна грошова допомога, і надання засобів пересування, і протезування, і опіка над тими, хто потребує стороннього догляду... Здійснення цих та інших державних обов'язків покладено на міністерства соціального забезпечення, охорони здоров'я та місцеві Ради народних депутатів.

— Але ж люди скаржаться, що цей Закон не діє... Ті ж державні установи нерідко його порушують...

— На жаль, це так... Ще в січні наша Комісія розглянула це питання. Слід відверто сказати, що колишній Кабінет міністрів не подбав про те, щоб створити чітку державну систему соціального захисту інвалідів. Сьогодні вкрай не вистачає лікарів та інженерів-реабілітологів, юристів, мало що робиться для обладнання житла інвалідів спеціальними засобами, організації належного торговельного, медичного обслуговування тощо. Справедливі нарікання інвалідів викликає невиконання органами державного управління і місцевих Рад ст. 19 і 20 Закону, де йдеться про обов'язкове працевлаштування інвалідів, нормоване створення для них робочих місць.

Свої висновки і рекомендації з цього приводу Комісія надіслала до Фонду соціального захисту інвалідів України, а також усім обласним державним адміністраціям. Нині в чотирьох областях депутатські групи перевіряють, як виконуються намічені заходи. Комісія має намір суворо спитати з тих, хто не дотримує Закону.

За ініціативою Комісії прийнято й інші законодавчі акти на захист інвалідів. Зокрема, їх тепер звільнено від податків на транспортні засоби; від сплати державного мита, плати за землю. Інваліди війни і з дитинства, І і II груп по зору не сплачуватимуть податок на прибуток, а інваліди, які стали такими з інших причин, сплачуватимуть 50 відсотків його. Крім того, всім інвалідам І і II груп, а також інвалідам з дитинства безплатно передаються квартири (будинки) незалежно від їх загальної житлової площі. Законом про оподаткування прибутків підприємств і організацій передбачено, що від сплати цього податку звільняються установи, навчально-виробничі підприємства, а також громадські організації, в яких інваліди становлять понад 50 відсотків загального числа працюючих. На інших підприємствах податок зменшується на суму загальної заробітної плати працівників-інвалідів.

За поданням Комісії Верховна Рада прийняла нещодавно постанову про індексацію оборотних коштів підприємств Українського товариства сліпих і Українського товариства глухих.

— Миколо Вікторовичу, але ж вас критикують за те, що значними податками обкладено громадські організації інвалідів...

— Якби ж це залежало від мене... Рівень податків встановлює Верховна Рада.

Нині Кабінет міністрів опрацьовує проект нового Закону про оподаткування. Надходять різні пропозиції і на адресу нашої Комісії. Наприклад, співголова Спілки інвалідів України Ю. Погоріляк настійно пропонує звільнити від сплати всіх видів податків і митної плати до бюджету громадські організації інвалідів, які входять до цієї спілки, а також до товариств глухих, сліпих, до Фонду соціального забезпечення інвалідів тощо. Але ж такий підхід явно суперечить ряду вже прийнятих Верховною Радою законодавчих актів, зокрема Закону про об'єднання громадян, який проголошує, що «...належність чи неналежність до об'єднання громадян не може бути підставою для обмеження прав і свобод або для надання державою будь-яких пільг і переваг».

За логікою Ю. Погоріляка, від податку мають бути звільнені лише ті організації і підприємства інвалідів, які входять до очолюваної ним спілки та до запропонованих ним інших товариств і організацій. А ось, наприклад, зібралися юристи чи лікарі-інваліди, відкрили свій консультативний пункт... То що, з них слід брати податок? Або таке: в Україні діє республіканський Фонд реабілітації інвалідів, який очолює академік К. Ситник. На його підприємствах працює понад 50 відсотків інвалідів. Але Фонд не входить до спілки. То що? З нього теж слід брати податки?

Вважаю, що кожний інвалід має право вільного вибору трудової діяльності і право на всі види пільг згідно з чинним законодавством. Як голова постійної Комісії бачу своє завдання в тому, щоб забезпечити якнайповнішу реалізацію Закону «Про основи соціального захисту інвалідів в Україні». Можливості для цього наша держава має. Вірю, що новий Кабінет міністрів, очолений Л. Кучмою, спроможний розв'язати насущні проблеми інвалідів. Звичайно, за активної підтримки державної адміністрації на місцях і місцевих Рад народних депутатів.

Розмову вів Володимир ЧЕРКАС.

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Атмосферне повітря є одним з основних життєво важливих елементів навколишнього природного середовища.

Цей Закон спрямований на збереження сприятливого стану атмосферного повітря, його відновлення і поліпшення для забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини, а також відвернення шкідливого впливу на навколишнє природне середовище.

Він визначає правові і організаційні основи та екологічні вимоги у галузі охорони та використання атмосферного повітря.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання Закону про охорону атмосферного повітря

Завданням Закону про охорону атмосферного повітря є регулювання відносин у цій галузі з метою збереження, поліпшення та відтворення стану атмосферного повітря, відвернення і зниження шкідливого хімічного, фізичного, біологічного та іншого впливу на атмосферне повітря, забезпечення раціонального використання атмосферного повітря для виробничих потреб, а також зміцнення правопорядку і законності у цій сфері.

Стаття 2. Законодавство про охорону атмосферного повітря

Відносини у галузі охорони та використання атмосферного повітря регулюються цим Законом, розробленим відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та іншими актами законодавства України.

Стаття 3. Управління у галузі охорони атмосферного повітря

Управління у галузі охорони атмосферного повітря здійснюють Кабінет Міністрів України, Уряд Республіки Крим, Міністерство охорони навколишнього природного середовища України, Міністерство охорони здоров'я України, місцеві органи державної виконавчої влади, інші державні органи та органи місцевого самоврядування відповідно до законодавства України.

Розділ II. СТАНДАРТИЗАЦІЯ І НОРМУВАННЯ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Стаття 4. Завдання стандартизації і нормування у галузі охорони атмосферного повітря

Екологічна стандартизація і нормування проводяться з метою встановлення комплексу обов'язкових норм, правил, вимог щодо охорони атмосферного повітря від забруднення, шкідливого впливу фізичних і біологічних факторів та забезпечення екологічної безпеки.

Стаття 5. Стандарти у галузі охорони атмосферного повітря

Державні стандарти у галузі охорони атмосферного повітря є обов'язковими для виконання і визначають поняття і терміни, режим використання й охорони атмосферного повітря, методи контролю за станом атмосферного повітря, вимоги щодо запобігання шкідливому впливу на атмосферне повітря, встановлюють інші вимоги щодо охорони і використання атмосферного повітря.

Стандарти у галузі охорони атмосферного повітря розробляються і вводяться в дію Міністерством охорони навколишнього природного середовища України та Міністерством охорони здоров'я України у порядку, що визначається законодавством України.

Стаття 6. Нормативи у галузі охорони атмосферного повітря

У галузі охорони атмосферного повітря встановлюються такі нормативи:

нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря;

нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарними джерелами;

граничні нормативи утворення забруднюючих речовин, які відводяться у атмосферне повітря при експлуатації технологічного та іншого обладнання, споруд і об'єктів;

нормативи використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення;

нормативи вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах пересувних джерел та шкідливого впливу їх фізичних факторів.

Законодавством України можуть встановлюватись й інші нормативи у галузі охорони атмосферного повітря.

Стаття 7. Нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря

Для оцінки стану атмосферного повітря встановлюються єдині для території України нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря:

гранично допустимі концентрації забруднюючих речовин у атмосферному повітрі для людей і об'єктів навколишнього природного середовища;

гранично допустимі рівні акустичного, електромагнітного, іонізуючого та іншого шкідливого фізичного та біологічного впливу на атмосферне повітря для людей і об'єктів навколишнього природного середовища.

У разі необхідності для курортних, лікувально-оздоровчих, рекреаційних та інших окремих районів можуть встановлюватись більш суворі нормативи гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин та інших шкідливих впливів на атмосферне повітря.

Нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря розробляються і вводяться в дію Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Стаття 8. Нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами у атмосферне повітря і шкідливого впливу їх фізичних та біологічних факторів

Нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і гранично допустимих шкідливих впливів фізичних та біологічних факторів на нього встановлюються для кожного стаціонарного джерела викидів або іншого шкідливого фізичного та біологічного впливу на атмосферне повітря по кожній із забруднюючих речовин та фактору фізичного чи біологічного впливу.

Нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і гранично допустимих шкідливих впливів фізичних та біологічних факторів на нього встановлюються на рівні, при якому сумарні викиди забруднюючих речовин і шкідливий фізичний та біологічний вплив всіх джерел у даному районі, з урахуванням перспективи його розвитку, в період дії встановленого нормативу не призведуть до перевищення нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря (за найбільш суворим нормативом).

Проекти нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел розробляються підприємствами, установами та організаціями і затверджуються органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України і Міністерства охорони здоров'я України. Ці проекти погоджуються з місцевими органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в частині:

строків виконання заходів щодо зниження викидів забруднюючих речовин до нормативних рівнів;

строків відселення людей і винесення об'єктів соціального призначення з санітарно-захисних зон;

зниження обсягів виробництва та викидів забруднюючих речовин у період несприятливих метеорологічних умов.

Проекти нормативів гранично допустимих шкідливих впливів фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря розробляються підприємствами, установами, організаціями і затверджуються органами Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства охорони навколишнього природного середовища України за погодженням з місцевими органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у частині строків виконання заходів щодо зниження шкідливих впливів фізичних та біологічних факторів до нормативних рівнів.

Порядок розробки і затвердження нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря встановлюється Міністерством охорони навколишнього природного середовища України, а нормативів гранично допустимих шкідливих впливів фізичних та біологічних факторів на нього — Міністерством охорони здоров'я України і Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Стаття 9. Граничні нормативи утворення забруднюючих речовин, які відводяться у атмосферне повітря при експлуатації технологічного та іншого обладнання, споруд і об'єктів

Для різних технологічних процесів, технологічного та іншого обладнання, споруд і об'єктів залежно від часу розробки та введення в дію технологій і обладнання, наявності наукових і технічних розробок, економічної доцільності встановлюються такі нормативи:

граничні обсяги утворення забруднюючих речовин для окремих типів технологічного та іншого обладнання;

вимоги щодо ведення технологічних процесів у частині впливу на утворення забруднюючих речовин;

регламенти використання та втрат сировини.

Вказані нормативи розробляються підприємствами, установами і організаціями і затверджуються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Стаття 10. Нормативи використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення

Для зниження шкідливого впливу на атмосферне повітря встановлюються нормативи його використання як сировини основного виробничого призначення.

Нормативи обсягів використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення, порядок їх розробки та затвердження визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Нормативи вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах пересувних джерел та шкідливого впливу їх фізичних факторів

Для кожного типу пересувних джерел, що експлуатуються на території України, встановлюються нормативи вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах та шкідливого впливу фізичних факторів, які розробляються з урахуванням наявності технічних рішень щодо зменшення утворення забруднюючих речовин, зниження рівнів шкідливого впливу фізичних факторів, очищення відпрацьованих газів та економічної доцільності. Порядок розробки і затвердження цих нормативів встановлюється Міністерством охорони навколишнього природного середовища України і Міністерством охорони здоров'я України.

Розділ III. ЗАХОДИ ЩОДО ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Стаття 12. Обов'язки підприємств, установ і організацій щодо охорони атмосферного повітря

Підприємства, установи і організації, діяльність яких пов'язана з викидами забруднюючих речовин у атмосферне повітря, шкідливим впливом фізичних та біологічних факторів на нього, зобов'язані:

здійснювати організаційно-господарські, технічні та інші заходи щодо забезпечення виконання умов і вимог, передбачених у дозволах на викиди забруднюючих речовин та на інший шкідливий вплив;

вживати заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зниження шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів;

забезпечувати безперебійну ефективну роботу і підтримання у справному стані споруд, устаткування і апаратури для очищення викидів та зменшення рівнів іншого шкідливого впливу;

здійснювати контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються у атмосферне повітря і рівнями іншого шкідливого впливу та вести їх постійний облік;

мати заздалегідь розроблені спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок аварійних ситуацій і несприятливих метеорологічних умов та вживати заходів для ліквідації причин та наслідків забруднення атмосферного повітря.

Виконання заходів щодо охорони атмосферного повітря не повинно призводити до забруднення грунтів, вод та інших природних об'єктів.

Стаття 13. Регулювання викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря стаціонарними джерелами

Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватись тільки за дозволами, які видаються органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України. Обсяги цих викидів визначаються на основі нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря.

(Закінчення на 12-й і 13-й стор.).

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про введення в дію Закону України «Про охорону атмосферного повітря»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про охорону атмосферного повітря» з дня його опублікування, а статті 10, 30, 32, 36, а також в частині використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення статті 6, 31, 33, 37, 42, 44 — з 1 січня 1995 року.

2. До приведення законодавства у відповідність із Законом України «Про охорону атмосферного повітря» законодавчі та інші нормативні акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету міністрів України:

підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про зміни і доповнення законодавчих актів України, що випливають із Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

до 1 січня 1993 року привести рішення Уряду України у відповідність із Законом України «Про охорону атмосферного повітря»;

протягом року з дня прийняття Закону України «Про охорону атмосферного повітря» забезпечити розробку і затвердження нормативних актів відповідно до компетенції Уряду України, визначеної зазначеним Законом;

забезпечити до кінця 1992 року перегляд і скасування міністерствами і відомствами України їхніх нормативних актів, що суперечать вказаному Закону.

4. Визнати таким, що втратив чинність, Закон Української РСР від 21 листопада 1981 року «Про охорону атмосферного повітря» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1981 р., № 49, ст. 833).

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
16 жовтня 1992 року

(Продовження.
Початок на 11-й стор.).

Порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря стаціонарними джерелами встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14. Обмеження, тимчасова заборона (зупинення) або припинення викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів

Діяльність, пов'язана з порушенням умов і вимог щодо викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на нього, передбачених дозволами, може бути обмежена, тимчасово заборонена (зупинена) або припинена Кабінетом Міністрів України, Урядом Республіки Крим, місцевими органами державної виконавчої влади, Міністерством охорони навколишнього природного середовища України, іншими державними органами та органами місцевого самоврядування в межах їх компетенції відповідно до законодавства України.

Стаття 15. Регулювання рівнів шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря

Рівні шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря встановлюються на основі нормативів, а у випадках, коли на них видано дозвіл,— повинні додержуватися й інші вимоги, передбачені цим дозволом. Дозволи видаються Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством охорони навколишнього природного середовища України та їх органами на місцях з урахуванням встановленого статтею 8 цього Закону порядку затвердження нормативів гранично допустимих шкідливих впливів фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря.

Місцеві органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни при здійсненні своєї діяльності зобов'язані вживати необхідних заходів до запобігання та недопущення перевищення встановлених рівнів акустичного, електромагнітного, іонізуючого та іншого шкідливого фізичного та біологічного впливу на атмосферне повітря і здоров'я людини.

Стаття 16. Регулювання шкідливих впливів на атмосферне повітря при відсутності нормативів

Шкідливі впливи на атмосферне повітря, для яких не встановлено відповідних нормативів екологічної безпеки, забороняються. У виняткових випадках такі впливи допускаються тимчасово лише з дозволу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та Міністерства охорони здоров'я України за умови, що за цей період буде встановлено відповідний норматив та вжито необхідних заходів щодо охорони атмосферного повітря.

Стаття 17. Заходи щодо охорони атмосферного повітря при аварійних ситуаціях і несприятливих метеорологічних умовах

Підприємства, установи і організації, викиди забруднюючих речовин або шкідливі впливи фізичних та біологічних факторів яких при перевищенні встановлених граничних нормативів, аваріях та несприятливих метеорологічних умовах можуть призвести до надзвичайних екологічних ситуацій, зобов'язані мати заздалегідь розроблені спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря, погоджені з органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, Міністерства охорони здоров'я України, місцевими органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

При виникненні таких надзвичайних екологічних ситуацій керівники підприємств, установ і організацій зобов'язані негайно у встановленому порядку повідомити про це органи, які здійснюють державний контроль у галузі охорони атмосферного повітря і вжити заходів щодо охорони атмосферного повітря та ліквідації причин і наслідків його забруднення.

Стаття 18. Регулювання діяльності, що впливає на погоду і клімат

Діяльність, спрямована на штучні зміни стану атмосфери і атмосферних явищ у господарських цілях, може здійснюватися підприємствами, установами і організаціями тільки за дозволами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України за погодженням з місцевими органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Підприємства, установи і організації, відповідно до міжнародних угод, зобов'язані скорочувати і в подальшому повністю припинити виробництво і використання хімічних речовин, що шкідливо впливають на озоновий шар, а також скорочувати викиди діоксиду вуглецю та інших речовин, накопичення яких у атмосферному повітрі може призвести до негативних змін клімату.

Стаття 19. Заходи щодо відвернення і зменшення забруднення атмосферного повітря автотранспортними та іншими пересувними засобами і установками та шкідливого впливу їх фізичних факторів

З метою відвернення і зменшення забруднення атмосферного повітря автотранспортними та іншими пересувними засобами і установками та шкідливого впливу їх фізичних факторів здійснюються:

розробка і виконання комплексу заходів щодо зниження токсичності викидів, знешкодження шкідливих речовин та зменшення шкідливого фізичного впливу при проектуванні, виробництві, експлуатації та ремонті автомобілів, літаків, суден, інших пересувних засобів і установок;

переведення транспортних засобів на менш токсичні види енергії і палива;

раціональне планування і забудова населених пунктів з дотриманням необхідної відстані до автомобільних шляхів;

виведення з густонаселених житлових кварталів за межі міста автотранспортних підприємств, автозаправних станцій, вантажного транзитного автомобільного транспорту;

обмеження в'їзду автомобільного транспорту та інших пересувних засобів і установок у сельбищні зони, місця відпочинку і туризму;

поліпшення утримання в належному стані автомобільних шляхів та вуличних покриттів;

впровадження в містах автоматизованих систем регулювання дорожнього руху;

вдосконалення технологій транспортування і зберігання палива, забезпечення постійного контролю за якістю палива на нафтопереробних підприємствах та автозаправних станціях;

вдосконалення діяльності контрольно-регулювальних та діагностичних пунктів по перевірці вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах автотранспортних та інших пересувних засобів і установок, а також їх шкідливого фізичного впливу на атмосферне повітря.

Виробництво та експлуатація транспортних та інших пересувних засобів і установок, у яких вміст забруднюючих речовин у відпрацьованих газах перевищує нормативи або рівні шкідливого впливу фізичних факторів, забороняються.

Стаття 20. Виконання вимог щодо охорони атмосферного повітря при застосуванні засобів захисту рослин, мінеральних добрив та інших препаратів

Переліки засобів захисту рослин, стимуляторів їх росту, мінеральних добрив та інших препаратів, використання яких дозволяється в господарській діяльності, а також способи їх застосування погоджуються з Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

При створенні нових препаратів повинні розроблятися нормативи гранично допустимих концентрацій і методи визначення залишкової кількості цих препаратів у атмосферному повітрі.

Підприємства, установи та організації, а також громадяни зобов'язані додержувати правил транспортування, зберігання і застосування засобів захисту рослин, стимуляторів їх росту, мінеральних добрив та інших препаратів, щоб не допустити забруднення атмосферного повітря.

Стаття 21. Виконання вимог щодо охорони атмосферного повітря при видобуванні корисних копалин та проведенні вибухових робіт

Видобування корисних копалин та проведення вибухових робіт повинні проводитися з додержанням правил щодо відвернення або зниження рівнів забруднення атмосферного повітря способами, погодженими з Міністерством охорони навколишнього природного середовища України, Міністерством охорони здоров'я України та іншими органами відповідно до законодавства України.

Розміщення в населених пунктах нових териконів і відвалів, які можуть бути джерелами забруднення атмосферного повітря або іншого шкідливого впливу на нього, забороняється.

Стаття 22. Виконання вимог щодо охорони атмосферного повітря від забруднення виробничими, побутовими та іншими відходами

Складування, зберігання або розміщення виробничого, побутового сміття та інших відходів, які є джерелами забруднення атмосферного повітря пилом, шкідливими газоподібними речовинами та речовинами з неприємним запахом або іншого шкідливого впливу, допускається лише при наявності спеціального дозволу на визначених місцевими органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування територіях у межах встановлених ними лімітів з додержанням нормативів екологічної безпеки і при можливості їх подальшого господарського використання.

ЗАКОН

ПРО ОХОРОНУ АТМО

Не допускається спалювання зазначених відходів на території підприємств, установ, організацій і населених пунктів, за винятком випадків, коли це здійснюється з використанням спеціальних установок при додержанні вимог щодо охорони атмосферного повітря.

Власники або уповноважені ними органи управління підприємств, установ і організацій зобов'язані забезпечувати переробку, утилізацію та своєчасне вивезення відходів, які забруднюють атмосферне повітря, на підприємства, що використовують їх як сировину, або на спеціальні звалища.

Стаття 23. Відвернення і зниження шуму

З метою відвернення, зниження і досягнення безпечних рівнів виробничих та інших шумів повинні здійснюватися:

створення і впровадження малошумних машин і механізмів на основі технічного нормування;

поліпшення конструкцій транспортних засобів та умов їх експлуатації, а також утримання в належному стані залізничних і трамвайних колій, автомобільних шляхів, вуличних покриттів;

розміщення підприємств, транспортних магістралей, аеродромів та інших об'єктів з джерелами шуму при плануванні і забудові населених пунктів відповідно до встановлених санітарно-технічних вимог та карт шуму;

виробництво будівельних матеріалів, конструкцій і технічних засобів та споруд з необхідними акустичними властивостями;

організаційні заходи для відвернення і зниження виробничих, комунальних, побутових і транспортних шумів, включаючи введення раціональних схем і режимів руху залізничного, повітряного, водного та автомобільного транспорту у межах населених пунктів.

Громадяни зобов'язані додержувати вимог, встановлених з метою боротьби з побутовим шумом у квартирах, а також у дворах жилих будинків, на вулицях, у місцях відпочинку та інших громадських місцях.

Розділ IV.
ДОДЕРЖАННЯ ВИМОГ ЩОДО ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ, БУДІВНИЦТВІ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ

Стаття 24. Виконання вимог щодо охорони атмосферного повітря при розміщенні і розвитку міст та інших населених пунктів

Планування, розміщення, забудова і розвиток міст та інших населених пунктів повинні здійснюватися з урахуванням екологічної ємкості територій, додержанням вимог щодо охорони, раціонального використання та екологічної безпеки атмосферного повітря.

В населених пунктах, у зоні яких на атмосферне повітря впливає діяльність кількох підприємств, установ і організацій, за рішенням місцевих органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування розробляються зведені проекти нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на нього. У випадках, коли за розрахунками у зведених проектах або результатами спостережень за станом атмосферного повітря перевищуються нормативи екологічної безпеки, органи Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та Міністерства охорони здоров'я України можуть встановлювати для окремих підприємств, установ і організацій більш суворі нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і рівні шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів. У таких випадках ці підприємства, установи і організації зобов'язані розробити додаткові заходи щодо зменшення викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і зниження рівнів шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на нього у порядку, визначеному статтею 8 цього Закону.

При неможливості зменшення викидів забруднюючих речовин і зниження рівнів шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря до встановлених нормативів діяльність відповідних підприємств, установ, організацій, споруд та інших об'єктів припиняється або їх виробничий профіль підлягає зміні відповідно до статей 15, 17, 20 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Стаття 25. Санітарно-захисні зони

З метою охорони атмосферного повітря в районах житлової забудови, масового відпочинку і оздоровлення населення при визначенні місць розміщення нових, реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, які впливають на стан атмосферного повітря, встановлюються санітарно-захисні зони.

Якщо в результаті порушення встановлених розмірів та режиму санітарно-захисних зон виникає необхідність у відселенні населення, виведенні з цих зон об'єктів соціального призначення або здійсненні інших заходів, підприємства, установи та організації, місцеві органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування повинні вирішувати питання про фінансування необхідних робіт і заходів та строки їх реалізації. У випадках, коли здійснення зазначених заходів спричинено введенням нових нормативів, їх фінансування та строки реалізації вирішуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 26. Погодження місць забудови, проектів будівництва і реконструкції підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан атмосферного повітря

При визначенні місць забудови, проектуванні будівництва і реконструкції підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан атмосферного повітря, проводиться погодження з органами, які здійснюють державний контроль у галузі охорони атмосферного повітря, та іншими органами відповідно до законодавства України.

**Стаття 27
щення, прое
ництва, реко
дення в ек
приємств,
об'єктів, як
стан атмосф**

Проектува
, будівни
в експлуата
конструйова
споруд та
вдосконален
впровадження
логічних пр
кування по
тись з обов
жанням н
безпе
купно
ючих речов
повітря і ш
фізичних т
торів на н
ми та запла
дивництва
шими об'є
урахування
забруднення
транскордон
несення,
матичних у

Заборонят
во та введе
цію нових
них підприє
інших об'є
відають вим
ни атмосфе

**Стаття 28
пертиза**

Для визн
ної без
ні, роз
нових
підпри
ших об'єк
екологічна
ряду, що
конодавство

**Стаття
вимог щод
ферного по
дженні ві
дів, застосу
ніки, імпор
ня, техноло**

Заборонят
ження від
та раціонал
позицій, за
техніки, і
кування,
тем, якщо
вимогам що
атмосферного
порушення
вимог т
яєть
те держав
винні особи
відповідал

**Р
РЕГУ
ВІДНОС
ВИК
АТМОСФЕ**

**Стаття
атмосфер
ровнини ос
чого призна**

Викорис
ного повітр
нового в
начення
приємствам
організація
розроблен
на підстав
даються М
рони навко
вого сере

Порядок
нормативів
лів визнач
Міністрів

**Стаття
приємств,
цій, діяль
на з викс
ферного
ни осно
призначен**

Підприє
організаці

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ОХОРОНУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Не допускається спалювання зазначених відходів на території підприємств, установ, організацій і населених пунктів, за винятком випадків, коли це здійснюється з використанням спеціальних установок при додержанні вимог щодо охорони атмосферного повітря.

Власники або уповноважені ними органи управління підприємств, установ і організацій зобов'язані забезпечувати переробку, утилізацію та своєчасне вивезення відходів, які забруднюють атмосферне повітря, на підприємства, що використовують їх як сировину, або на спеціальні звалища.

Стаття 23. Відвернення і зниження шуму

З метою відвернення, зниження і досягнення безпечних рівнів виробничих та інших шумів повинні здійснюватися:

створення і впровадження малошумних машин і механізмів на основі технічного нормування;

поліпшення конструкцій транспортних засобів та умов їх експлуатації, а також утримання в належному стані залізничних і трамвайних колій, автомобільних шляхів, вуличних покриттів;

розміщення підприємств, транспортних магістралей, аеродромів та інших об'єктів з джерелами шуму при плануванні і забудові населених пунктів відповідно до встановлених санітарно-технічних вимог та карт шуму;

виробництво будівельних матеріалів, конструкцій і технічних засобів та споруд з необхідними акустичними властивостями;

організаційні заходи для відвернення і зниження виробничих, комунальних, побутових і транспортних шумів, включаючи введення раціональних схем і режимів руху залізничного, повітряного, водного та автомобільного транспорту у межах населених пунктів.

Громадяни зобов'язані додержувати вимог, встановлених з метою боротьби з побутовим шумом у квартирах, а також у дворах жилих будинків, на вулицях, у місцях відпочинку та інших громадських місцях.

Розділ IV. ДОДЕРЖАННЯ ВИМОГ ЩОДО ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ, БУДІВНИЦТВІ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ

Стаття 24. Виконання вимог щодо охорони атмосферного повітря при розміщенні і розвитку міст та інших населених пунктів

Планування, розміщення, забудова і розвиток міст та інших населених пунктів повинні здійснюватися з урахуванням екологічної ємкості територій, додержанням вимог щодо охорони, раціонального використання та екологічної безпеки атмосферного повітря.

В населених пунктах, у зоні яких на атмосферне повітря впливає діяльність кількох підприємств, установ і організацій, за рішенням місцевих органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування розробляються зведені проекти нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на нього. У випадках, коли за розрахунками у зведених проектах або результатами спостережень за станом атмосферного повітря перевищуються нормативи екологічної безпеки, органи Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та Міністерства охорони здоров'я України можуть встановлювати для окремих підприємств, установ і організацій більш суворі нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і рівні шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів. У таких випадках ці підприємства, установи і організації зобов'язані розробити додаткові заходи щодо зменшення викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і зниження рівнів шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на нього у порядку, визначеному статтею 8 цього Закону.

При неможливості зменшення викидів забруднюючих речовин і зниження рівнів шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря до встановлених нормативів діяльність відповідних підприємств, установ, організацій, споруд та інших об'єктів припиняється або їх виробничий профіль підлягає зміні відповідно до статей 15, 17, 20 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Стаття 25. Санітарно-захисні зони

З метою охорони атмосферного повітря в районах житлової забудови, масового відпочинку і оздоровлення населення при визначенні місць розміщення нових, реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, які впливають на стан атмосферного повітря, встановлюються санітарно-захисні зони.

Якщо в результаті порушення встановлених розмірів та режиму санітарно-захисних зон виникає необхідність у відселенні населення, виведенні з цих зон об'єктів соціального призначення або здійсненні інших заходів, підприємства, установи та організації, місцеві органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування повинні вирішувати питання про фінансування необхідних робіт і заходів та строки їх реалізації. У випадках, коли здійснення зазначених заходів спричинено введенням нових нормативів, їх фінансування та строки реалізації вирішуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 26. Погодження місць забудови, проектів будівництва і реконструкції підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан атмосферного повітря

При визначенні місць забудови, проектуванні будівництва і реконструкції підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан атмосферного повітря, проводиться погодження з органами, які здійснюють державний контроль у галузі охорони атмосферного повітря, та іншими органами відповідно до законодавства України.

Стаття 27. Умови розміщення, проектування, будівництва, реконструкції і введення в експлуатацію підприємств, споруд та інших об'єктів, які впливають на стан атмосферного повітря

Проектування, розміщення, будівництво і введення в експлуатацію нових і реконструйованих підприємств, споруд та інших об'єктів, вдосконалення існуючих і впровадження нових технологічних процесів та устаткування повинно здійснюватись з обов'язковим додержанням норм екологічної безпе[illegible] врахува[illegible] сукупно[illegible]ї викиді[illegible]бруднюючих речовин у атмосферне повітря і шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на нього всіма діючими та запланованими для будівництва спорудами і іншими об'єктами, а також з урахуванням накопичення забруднення в атмосфері, транскордонного його перенесення, особливостей кліматичних умов.

Забороняється будівництво та введення в експлуатацію нових і реконструйованих підприємств, споруд та інших об'єктів, які не відповідають вимогам щодо охорони атмосферного повітря.

Стаття 28. Екологічна експертиза

Для визначення екологічної бе[illegible]ки при [illegible]оектуванні, роз[illegible]енні [illegible]дівництві нових [illegible]констру[illegible] діючих підпри[illegible]ств, спо[illegible] та інших об'єктів проводиться екологічна експертиза у порядку, що визначається законодавством України.

Стаття 29. Додержання вимог щодо охорони атмосферного повітря при впровадженні відкриттів, винаходів, застосуванні нової техніки, імпортного устаткування, технологій і систем

Забороняється впровадження відкриттів, винаходів та раціоналізаторських пропозицій, застосування нової техніки, імпортного устаткування, технологій і систем, якщо вони не відповідають встановленим в Україні вимогам щодо охорони атмосферного повітря. У разі порушення встановлених вимог т[illegible]а діяльніс[illegible] припиняєть[illegible] уповнова[illegible]ими на те державними органами, а винні особи притягаються до відповідальності.

Розділ V. РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Стаття 30. Використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення

Використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення здійснюється підприємствами, установами і організаціями відповідно до розроблених ними нормативів на підставі дозволів, що видаються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Порядок розробки цих нормативів та видачі дозволів визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 31. Обов'язки підприємств, установ і організацій, діяльність яких пов'язана з використанням атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення

Підприємства, установи і організації, діяльність яких пов'язана з використанням атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення, повинні передбачати заходи, які б забезпечували мінімально необхідне використання атмосферного повітря, а також здійснювати облік обсягів атмосферного повітря, яке витрачається на виробничі потреби. Ці ж вимоги повинні додержуватися і при проектуванні нових підприємств, споруд і вдосконаленні технологічних процесів та устаткування.

Використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення з перевищенням встановлених обсягів забороняється.

Стаття 32. Обмеження, тимчасова заборона (зупинення) або припинення використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення

Використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення у разі порушення умов дозволів і вимог нормативів може бути обмежено, тимчасово заборонено (зупинено) або припинено органами, зазначеними у статті 14 цього Закону.

Розділ VI. ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Стаття 33. Організаційно-економічні заходи щодо забезпечення охорони та використання атмосферного повітря

Для забезпечення охорони та ефективного використання атмосферного повітря впроваджуються організаційно-економічні заходи, що передбачають:

— встановлення лімітів викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря та інших шкідливих впливів на нього;

— встановлення лімітів використання повітря як сировини основного виробничого призначення;

— встановлення нормативів плати і розмірів платежів за викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря та інші шкідливі впливи на нього;

— встановлення нормативів плати за перевищення лімітів викидів, інших шкідливих впливів та видачу дозволів на використання атмосферного повітря;

— встановлення нормативів плати за використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення;

— надання підприємствам, установам, організаціям і громадянам податкових, кредитних та інших пільг при впровадженні ними маловідхідних, безвідхідних, енерго- і ресурсозберігаючих технологічних процесів, здійсненні інших природоохоронних заходів відповідно до законодавства.

Стаття 34. Порядок встановлення лімітів, викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і рівнів шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на нього

Ліміти викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря стаціонарними джерелами визначаються для підприємств, установ та організацій з урахуванням гранично допустимих обсягів викидів і доводяться до них як тимчасово погоджені величини викидів забруднюючих речовин щодо кожного компоненту.

Ліміти викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря встановлюються для підприємств органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України у формі видачі дозволів на викиди.

Гранично допустимі рівні шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря встановлюються органами Міністерства охорони здоров'я України.

Порядок встановлення лімітів викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і рівнів шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 35. Порядок визначення нормативів плати і стягнення платежів за забруднення атмосферого повітря та за інші шкідливі впливи на нього

Платежі за викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря та за інші шкідливі впливи на нього стягуються з підприємств, установ і організацій. Стягнення платежів не звільняє від відшкодування збитків, заподіяних порушенням законодавства про охорону атмосферного повітря. Розміри вказаних платежів встановлюються Урядом Республіки Крим, обласними, Київською і Севастопольською міськими державними адміністраціями на підставі лімітів викидів забруднюючих речовин та інших шкідливих впливів на нього і нормативів плати за них.

Порядок встановлення нормативів плати і стягнення платежів за забруднення атмосферного повітря та за інші шкідливі впливи на нього визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 36. Плата за використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення

Плата за використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення встановлюється на підставі нормативів його використання та нормативів плати за одиницю обсягу атмосферного повітря.

Порядок встановлення нормативів використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення, нормативів плати та стягнення платежів за нього встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 37. Розподіл платежів за забруднення атмосферного повітря, інші шкідливі впливи на нього та використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення

Розподіл платежів за забруднення атмосферного повітря, інші шкідливі впливи на нього та за використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення здійснюється відповідно до статті 46 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища».

ГОЛОС України

...УКРАЇНИ

...ОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Умови розмі-
-кування, будів-
-струкції і вве-
-плуатацію під-
-оруд та інших
впливають на
-рного повітря
-ння, розміщен-
-тво і введення
-ю нових і ре-
-х підприємств,
-нших об'єктів,
... існуючих і
нових техно-
-есів та устат-
-нно здійснюва-
-ковим додер-
-м екологічної
-хува... су-
-кидів ...брудню-
у атмосферне
-дливого впливу
біологічних фа-
-о всіма діючи-
-ваними для бу-
-орудами і ін-
-ми, а також з
накопичення
в атмосфері,
-го його пере-
-бливостей клі-
-в.
-ься будівницт-
-ня в експлуата-
реконструйова-
-тв, споруд та
-в, які не відпо-
-ам щодо охоро-
-ого повітря.

...Екологічна екс-
-ення екологіч-
-при ...оектуван-
-і ...дівництві
-тру... діючих
-спо... та ін-
... проводиться
-кспертиза у по-
-значається за-
Україні.

... Додержання
охорони атмос-
-тря при впрова-
-иттів, винахо-
-нні нової тех-
-ого устаткуван-
-й і систем
-ься впровад-
-иттів, винаходів
-аторських про-
-сування нової
-ортного устат-
-нологій і сис-
-и не відповіда-
-еним в Україні
охорони ат-
-овітря. У разі
-становлених ви-
-льніс... припи-
-нова... ...ими на
... органами, а
-ритягаються до
-ті.

...діл V.
...ОВАННЯ
... У ГАЛУЗІ
...ИСТАННЯ
...НОГО ПОВІТРЯ

...Використання
повітря як си-
-вного виробни-
-ння
-ня атмосфер-
-к сировини ос-
-бничого приз-
-снюється під-
установами і
відповідно до
-ими нормативів
-зволів, що ви-
-терством охо-
-нього природ-
-ища України.
-озробки цих
-а видачі дозво-
-ься Кабінетом
-аїни.

...Обов'язки під-
-анов і організа-
... яких пов'яза-
-танням атмос-
-тря як сирови-
... виробничого

-а, установи і
-іяльність яких

пов'язана з використанням атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення, повинні передбачати заходи, які б забезпечували мінімально необхідне використання атмосферного повітря, а також здійснювати облік обсягів атмосферного повітря, яке вираховується на виробничі потреби. Ці ж вимоги повинні додержуватися і при проектуванні нових підприємств, споруд і вдосконаленні технологічних процесів та устаткування.

Використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення з перевищенням встановлених обсягів забороняється.

Стаття 32. Обмеження, тимчасова заборона (зупинення) або припинення використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення

Використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення у разі порушення умов дозволів і вимог нормативів може бути обмежено, тимчасово заборонено (зупинено) або припинено органами, зазначеними у статті 14 цього Закону.

Розділ VI. ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Стаття 33. Організаційно-економічні заходи щодо забезпечення охорони та використання атмосферного повітря

Для забезпечення охорони та ефективного використання атмосферного повітря впроваджуються організаційно-економічні заходи, що передбачають:

— встановлення лімітів викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря та інших шкідливих впливів на нього;

— встановлення лімітів використання повітря як сировини основного виробничого призначення;

— встановлення нормативів плати і розмірів платежів за викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря та інші шкідливі впливи на нього;

— встановлення нормативів плати за перевищення лімітів викидів, інших шкідливих впливів та видачу дозволів на використання атмосферного повітря;

— встановлення нормативів плати за використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення;

— надання підприємствам, установам, організаціям і громадянам податкових, кредитних та інших пільг при впровадженні ними маловідхідних, безвідхідних, енерго- і ресурсозберігаючих технологічних процесів, здійсненні інших природоохоронних заходів відповідно до законодавства.

Стаття 34. Порядок встановлення лімітів, викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і рівнів шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на нього

Ліміти викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря стаціонарними джерелами визначаються для підприємств, установ та організацій з урахуванням гранично допустимих обсягів викидів і доводяться до них як тимчасово погоджені величини викидів забруднюючих речовин щодо кожного компоненту.

Ліміти викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря встановлюються для підприємств органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України у формі видачі дозволів на викиди.

Гранично допустимі рівні шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря встановлюються органами Міністерства охорони здоров'я України.

Порядок встановлення лімітів викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і рівнів шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 35. Порядок визначення нормативів плати і стягнення платежів за забруднення атмосфероговітря та за інші шкідливі впливи на нього

Платежі за викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря та за інші шкідливі впливи на нього стягуються з підприємств, установ і організацій. Стягнення платежів не звільняє від відшкодування збитків, заподіяних порушенням законодавства про охорону атмосферного повітря. Розміри вказаних платежів встановлюються Урядом Республіки Крим, обласними, Київською і Севастопольською міськими державними адміністраціями на підставі лімітів викидів забруднюючих речовин та інших шкідливих впливів на нього і нормативів плати за них.

Порядок встановлення нормативів плати і стягнення платежів за забруднення атмосферного повітря та за інші шкідливі впливи на нього визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 36. Плата за використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення

Плата за використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення встановлюється на підставі нормативів його використання та нормативів плати за одиницю обсягу атмосферного повітря.

Порядок встановлення нормативів використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення, нормативів плати та стягнення платежів за нього встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 37. Розподіл платежів за забруднення атмосферного повітря, інші шкідливі впливи на нього та використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення

Розподіл платежів за забруднення атмосферного повітря, інші шкідливі впливи на нього та за використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення здійснюється відповідно до статті 46 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Розділ VII. КОНТРОЛЬ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Стаття 38. Контроль у галузі охорони атмосферного повітря

Контроль у галузі охорони атмосферного повітря спрямовується на забезпечення додержання вимог законодавства про охорону і використання атмосферного повітря всіма державними органами, а також підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

Стаття 39. Державний контроль у галузі охорони атмосферного повітря

Державний контроль у галузі охорони і використання атмосферного повітря здійснюється:

місцевими органами державної виконавчої влади;

Міністерством охорони навколишнього природного середовища України та його органами на місцях;

Міністерством охорони здоров'я України та його органами на місцях у частині додержання нормативів екологічної безпеки (гранично допустимі концентрації забруднюючих речовин у атмосферному повітрі, гранично допустимі рівні акустичного, електромагнітного, радіаційного та іншого шкідливого впливу) та інших правил і нормативів, спрямованих на попередження негативного впливу на здоров'я людей;

Державною автомобільною інспекцією Міністерства внутрішніх справ України та її органами на місцях у частині додержання нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах та шкідливого впливу фізичних факторів, встановлених для відповідного типу автомобільного транспорту та сільськогосподарської техніки;

іншими державними органами, а також органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства України.

Стаття 40. Виробничий контроль за охороною атмосферного повітря

Виробничий контроль за охороною атмосферного повітря здійснюється підприємствами, установами, організаціями, іншими органами в процесі їх господарської та іншої діяльності, якщо вона шкідливо впливає або може вплинути на стан атмосферного повітря.

Підприємства, установи, організації та інші органи зобов'язані здійснювати контроль за проектуванням, будівництвом і експлуатацією споруд, устаткування та апаратури для очищення викидів у атмосферне повітря від забруднюючих речовин і зниження шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів, оснащенням їх приладами, необхідними для постійного нагляду за ефективністю очищення, додержанням нормативів викидів забруднюючих речовин і рівнів шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів та додержанням інших вимог законодавства у галузі охорони атмосферного повітря.

Стаття 41. Громадський контроль у галузі охорони атмосферного повітря

Громадський контроль у галузі охорони атмосферного повітря здійснюється громадськими інспекторами охорони навколишнього природного середовища відповідно до статті 36 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Розділ VIII. ДЕРЖАВНИЙ ОБЛІК ТА МОНІТОРИНГ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Стаття 42. Державний облік у галузі охорони атмосферного повітря

Державному обліку підлягають:

об'єкти, які шкідливо впливають або можуть вплинути на стан атмосферного повітря;

обсяги атмосферного повітря, що використовується як сировина основного виробничого призначення;

види і обсяги шкідливих речовин, що викидаються у атмосферне повітря;

види і розміри шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря.

Державний облік здійснюється за критеріями, що визначаються:

— у частині викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря і використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення — Міністерством охорони навколишнього природного середовища України;

— у частині шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря — Міністерством охорони здоров'я України.

Державний облік у галузі охорони атмосферного повітря здійснюється за єдиною системою у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 43. Моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря

Збір, обробка, збереження та аналіз інформації про стан атмосферного повітря здійснюються у рамках єдиної системи державного моніторингу навколишнього природного середовища органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, Міністерства охорони здоров'я України, Державного комітету України по гідрометеорології, а також підприємствами, установами і організаціями, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану атмосферного повітря.

Розділ IX. ПРАВОПОРУШЕННЯ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НИХ

Стаття 44. Порушення законодавства щодо охорони атмосферного повітря

Правопорушеннями у галузі охорони атмосферного повітря є:

порушення прав громадян на екологічно безпечний стан атмосферного повітря;

перевищення лімітів та нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря;

перевищення нормативів гранично допустимих рівнів шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря;

викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря та використання атмосферного повітря як сировини основного виробничого призначення без дозволу спеціально уповноважених на те державних органів;

здійснення незаконної діяльності, що негативно впливає на погоду і клімат;

впровадження відкриттів, винаходів, раціоналізаторських пропозицій, нових технічних систем, речовин і матеріалів, а також закупівля у зарубіжних країнах і експлуатація технологічного устаткування, транспортних засобів та інших об'єктів, які не відповідають встановленим вимогам щодо охорони атмосферного повітря;

порушення правил складування і утилізації промислових та побутових відходів, транспортування, зберігання і застосування засобів захисту рослин, стимуляторів їх росту, мінеральних добрив та інших препаратів, що спричинило забруднення атмосферного повітря;

проектування і будівництво об'єктів з порушенням норм і вимог щодо охорони і використання атмосферного повітря;

невиконання розпоряджень та приписів органів, які здійснюють державний контроль у галузі охорони та використання атмосферного повітря;

відмова від надання своєчасної, повної та достовірної інформації про стан атмосферного повітря, джерела забруднення, а також приховування або перекручення відомостей про стан екологічної обстановки, яка склалася внаслідок забруднення атмосферного повітря.

Законодавством України може бути встановлено відповідальність й за інші правопорушення у галузі охорони та використання атмосферного повітря.

Особи, винні у порушенні законодавства про охорону атмосферного повітря, несуть відповідальність відповідно до актів законодавства України.

Спори з питань щодо охорони і використання атмосферного повітря вирішуються у порядку, встановленому законодавством України.

Стаття 45. Відшкодування збитків, заподіяних в результаті порушення законодавства про охорону атмосферного повітря

Підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані відшкодувати збитки, заподіяні порушенням законодавства про охорону атмосферного повітря, у порядку та розмірах, встановлених законодавством України.

Розділ X. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Стаття 46. Участь України у міжнародному співробітництві в галузі охорони атмосферного повітря

Україна бере участь у міжнародному співробітництві в галузі охорони атмосферного повітря відповідно до законодавства України та міжнародних угод, ратифікованих Україною.

Якщо міжнародними договорами встановлені інші правила, ніж ті, що містяться в цьому Законі, то застосовуються правила міжнародного договору.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ
16 жовтня 1992 року.

Formula

НУЖЕН СИЛЬНЫЙ, ЧЕСТНЫЙ, ЧЕСТОЛЮБИВЫЙ МУЖЧИНА

НЕ СТАРШЕ 45 ЛЕТ, ЧТОБЫ ВОЗГЛАВИТЬ И ВОПЛОТИТЬ ПРОГРАММУ КОРПОРАЦИИ "АГРОФИРМА"

ПРОБЛЕМЫ И ХЛОПОТЫ (товарообмен и механизация, заготовка, переработка, и реализация с/х продукции) ГАРАНТИРУЕМ. ПОЧЕТ В СЛУЧАЕ УСПЕХА ПРОБЛЕМАТИЧЕН. ОКЛАД и ЛЬГОТЫ - от выработки ПРИЕМ - КОНКУРСНЫЙ.

ПОДУМАЙТЕ, НО НЕ ОТКЛАДЫВАЙТЕ. И звоните: (044) 269-60-87 с 10 до 14

ФИРМА NORTH AM.LTD ОТКРЫВАЕТ УКРАИНУ!

Адрес фирменного магазина в Киеве: улица Отто Шмидта, 26-б.

Представительство в Украине:
телефон (044) 244 75 40
факс (044) 244 75 41
244 75 43

NORTH AM.LTD

Господа! Вас приглашает к сотрудничеству фирма «NORTH AM. LTD»

— член Ассоциации экономического содействия странам СНГ! Год рождения — 1985. Штаб-квартира — Торонто.

Представительства в СНГ — Киев, Москва, Кишинев, Пятигорск.

СФЕРЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Комплектация
оборудование предприятий химической, нефтеперерабатывающей и пищевой промышленности.

Разработка
электронная, бытовая и оргтехника.

Производство
факс-бумага, фильтры для сахарной промышленности, сборочные производства, соки, прохладительные напитки, продукты питания.

Торговля
эксклюзивное право на продажу товаров американо-канадской фирмы «Sirs» в Восточной Европе.

Сеть магазинов в Украине! Продажа за СКВ и рубли-купоны. Оптовые партии товаров из Канады со складов в Киеве.

ТОРОНТО-КИЇВ

PRIMEXPRESS

Престижные круизы по Средиземноморью, вокруг Европы и в Атлантическом океане.

Высший класс — Лучшее общество

Комфортабельные лайнеры

Развлекательные программы с участием лучших артистов

ВЕСЬ МИР У ВАШИХ НОГ!

Чартерные авиарейсы в Болгарию с отдыхом на Золотых Песках

Оплата в СКВ или рублях (купонах)

Одесса, 270091, Загубаннского 10 а, ПРИМЭКСПРЕСС.
Тел. (0482) 33-05-83, 25-90-74, 22-72-82.
Телекс: 232188 TEMP US.
Факс: 32-56-15.

Фірма пропонує нові автобуси ЛАЗ різних модифікацій. Контактний телефон у Львові: (0322) 21-19-68.

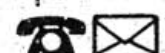
ОРГАНИЗАЦИЯ
продаст 500 кг гусиного пуха со склада в Одессе.
Тел. (0482) 23-09-87.
Факс. (0482) 32-51-03.

ВАШИ ВОЗМОЖНОСТИ БЕЗГРАНИЧНЫ

WESCOM, inc.

КОМПЬЮТЕРНЫЕ СИСТЕМЫ:
Рабочие станции.
Сетевые комплексы под ключ.
Многопользовательские системы на базе ОС UNIX.
Профессиональные издательские системы.
Системы автоматизированного проектирования.

310046, Харьков, ул.Пожарского 2/10
тел. (0572) 94-76-01, 95-96-74, 93-40-75, 94-16-58
факс (0572) 94-35-73, 94-16-58

Фирма WESCOM занимаемся инжинирингом, поставками и установкой сложных компьютерных систем. В каталогах фирмысвыше 1500 наименований, что позволит Вам выбрать оптимальное аппаратное и программное обеспечение для решения Ваших задач. Тестирование, доставка и монтаж оборудования занимают от 1 до 3 недель и бесплатны для Заказчика.

ГОСПОДА!

Вас приветствует брокерская фирма "Коммерческие системы"!

Мы сотрудничаем с солидными деловыми партнерами. Наши брокеры предлагают Вам оперативную помощь в быстрой реализации крупных партий любых товаров, сырья, продуктов.

Заключив с нами договор, господа, Вы можете не сомневаться - в кратчайшие сроки информация о Вашем товаре поступит в биржевые торги крупнейших бирж Украины, в компьютерную сеть передачи сообщений Relcom,в рекламные объявления и обязательно

НАСТИГНЕТ покупателя.

Наша брокерская фирма оперативно и выгодно приобретет для Вас лес и пиломатериалы, мебель, сталь, алюминий, а также изделия из металлов, отечественные и импортные автомобили, продукцию химического производства, сантехнические изделия, станки, оборудование, недвижимость и многое-многое другое.

Делайте заявки на сумму не менее 100.000 рублей.

У нас нет проблем, господа! Их не будет и у Вас!

Для Вас мы работаем без выходных.
Факс (044) 224-43-20, 244-18-80.

Адрес: 252030, Киев, ул. Владимирская, 57.
Тел. в Киеве (044) 224-42-17, 224-14-98.

КОМПАНИЯ "Ай-Ти-Ай"
ЧЕСТНОСТЬ И НАДЕЖНОСТЬ

УСКОРЯЕМ ОПЛАТУ

из России в Украину по отработанной схеме.

Имеется опыт аналогичных расчетов с украинскими и российскими предприятиями государственного сектора.

Телефоны в Харькове: 94-29-66,

Факс 94-16-77.

Для юридических лиц

значительно сократим сроки перечисления денег из России на Украину и выплатим вознаграждение от 5 до 20% от суммы.

Услуги по перечислению денег в Россию и по розыску утерянных платежей не оказываем.

(044) 216-93-36, г.Киев
(095) 121-20-06, г.Москва

Наша кожа — это удобная и прочная обувь, модные, элегантные куртки и пальто! Мы используем современную технологию и импортное оборудование. Сотрудничество с нами — путь к успеху!

Предложите нам кожевенное сырье (шкуры КРС весом не менее 14 кг) — и Вознесенское арендное производственное кожевенное объединение станет вашим надежным партнером.

Адрес: 329600, Николаевская область, г. Вознесенск, ул. Октябрьской революции, 287.

Звоните: (05134) 4-34-98, 3-23-11.

Телетайп — 272681 «Вираж».

ФІРМА «БАЛАНС»-ЛІДЕР БАКАЛІЙНОГО БІЗНЕСУ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ-

має честь повідомити про готовність закупити НА УМОВАХ ПОСТАЧАЛЬНИКА великі оптові партії плодоовочевих та рибних консервів, соків, томатної пасти, алкогольних напоїв, імпортних цигарок, спирту, сирів, сухої бакалії.

Якщо у вас є виробництво, ми вкладемо гроші в обладнання, технологічний процес і разом реалізуємо товар.

Якщо у вас немає нічого, але є інформація, негайно відкладіть усе і телефонуйте. Ми зробимо бізнес разом.

ДО РИНКУ З «БАЛАНСОМ» — ЦЕ ЄДИНИЙ ШЛЯХ!
Телефон у Львові: (0322-72-26-19).
Факс: (0322-72-67-27).

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР ТЕХНОЛОГІЇ ПРОГРАМУВАННЯ ТЕХНОСОФТ

ПРОПОНУЄ ЛІЦЕНЗІЯНО ЧИСТІ ПРОГРАМНІ ПРОДУКТИ

- *Microsoft C 6. 0*
- *MS Windows Software Development Kit 3.0*
- *Turbo C++ Prof.*
- *Turbo Pascal 6.0*
- *PDC Prolog 3.2 (нова версія Turbo Prolog'a)*
- *HALO 3.0*
- *Show Partner 3.2*
- *FoxBase+ 2.10*
- *FoxPro 1.02*
- *dBASE IV 1.1*
- *Clipper 5.0*

а також інші програмні продукти провідних світових фірм.

Ціна — договірна.

Тел 266-07-45.
Адреса: Київ-207, пр. Академіка Глушкова, 44.

ЗА КРОК ДО ПРОМІЖНОГО ФІНІШУ

Коментар

Матч у Дніпропетровську наближався до завершення, а на табло горіли нулі. Одноосібне лідерство «Дніпра», як кажуть, зависло на волосинці. Луганські футболісти за важких погодних умов досить упевнено чинили опір господарям. І все ж яскравий червоний м'яч і засніжене поле стадіону «Метеор» стали союзниками дніпропетровців, які протягом сімнадцяти хвилин провели у ворота «Зорі» чотири «сухих» м'ячі. Істинно лідерська скорострільність.

А от поєдинки в Донецьку та Києві не викликали захоплення нечисленних болільників. Зокрема динамівці, як і в попередніх матчах удома та на міжнародній арені, мали чимало клопотів у центрі захисту, не відзначався особливою винахідливістю й їхній півзахист. Єдиний гол у ворота буковинців забив, виконуючи штрафний, Панкратьєв — футболіст із потужним ударом.

Серед подій туру слід, мабуть, сказати і про перемогу «Чорноморця» в Сімферополі над чемпіоном, який «замаскувався» в нижній частині турнірної таблиці. Цей успіх дозволив одеситам розміститися на четвертому рядку в турнірній таблиці. Щоправда, також не очковий доробок і в «Буковини» та «Металіста», але у них менше перемог.

Наступної неділі буде зіграно останній тур першого кола чемпіонату. Але можна вже точно сказати, що трійка лідерів залишиться такою ж, якою є сьогодні. От лише за умов невдачі дніпрян у Луцьку їх може обійти «Шахтар», якщо, звичайно, доб'ється успіху у Львові. На друге місце можуть перебратися кияни. Однак спершу їм треба виграти в Одесі і щоб обов'язково донецькі футболісти не перемогли «Карпати».

Утім, як правило, футбол дарує зовсім інші варіанти. Отож, зачекаємо до 22 листопада. А в середу збірна клубів України зіграє в місті Замосць товариський матч з аналогічною командою Польщі.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ІЗ СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. 14 тур.

«Динамо» — «Буковина». 1:0 (1:0). 600 глядачів. Суддя Грисьо (Львів). Гол: Панкратьєв (18).

«Шахтар» — «Нива». 1:0 (1:0). 600 глядачів. Суддя Мельничук (Сімферополь). Гол: Кривенцов (9).

«Таврія» — «Чорноморець». 0:1 (0:0). 750 глядачів. Суддя Шевченко (Київ). Гол: Цимбалар (71).

«Дніпро» — «Зоря»-МАЛС. 4:0 (0:0). 1000 глядачів. Суддя Хіблін (Хмельницький). Голи: Дірявка (72), Михайленко (78), Похлебаєв (80), Захаров (89).

«Металіст» — «Карпати». 2:1 (0:0). 1000 глядачів. Суддя Сельменський (Ужгород). Голи: Панчишин (51), Кандауров (57) — у господарів; Мазур (86) — у гостей.

«Кривбас» — «Волинь». 3:2 (2:0). 1000 глядачів. Суддя Гришко (Миргород). Голи: Филимонов (26, 44 з пенальті), Лютий (65) — у господарів; Тібілов (58), Дикий (77) — у гостей.

«Торпедо» — «Кремінь». 1:1 (1:1). 1000 глядачів. Суддя П'янних (Донецьк). Голи: Бурхан (31) — у господарів; Данилишин (16) — у гостей.

«Верес» — «Металург». 2:1 (1:1). 7000 глядачів. Суддя Лисенко (Одеса). Голи: Снєгирьов (6), Канищук (85) — у господарів; Мущинка (37) — у гостей. На 75-й хвилині Ільїн («Верес») не реалізував пенальті.

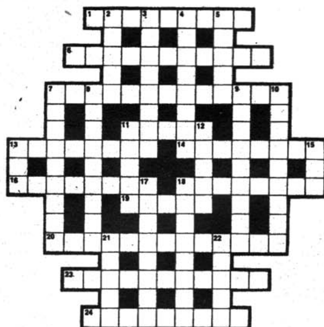
	І	В	Н	П	М	О
Дніпро	**14**	**9**	**3**	**2**	**27—11**	**21**
Шахтар	**14**	**8**	**4**	**2**	**24—10**	**20**
Динамо	**14**	**7**	**5**	**2**	**18—7**	**19**
Чорноморець	14	7	2	5	20—19	16
Буковина	14	6	4	4	16—7	16
Металіст	14	6	4	4	23—16	16
Волинь	14	6	2	6	18—24	14
Металург	14	5	4	5	18—17	14
Карпати	14	5	4	5	19—19	14
Кривбас	14	5	3	6	14—18	13
Таврія	13	5	2	6	12—16	12
Зоря-МАЛС	13	4	2	7	10—24	10
Кремінь	14	3	4	7	9—22	10
Верес	14	4	1	9	14—24	9
Торпедо	**14**	**3**	**3**	**8**	**15—19**	**9**
Нива	**14**	**3**	**3**	**8**	**7—11**	**9**

Перша ліга. 21 тур. «Десна» — «Автомобіліст» — 3:2, «Темп» — СК «Одеса» — 2:0, «Кристал» (Чортків) — «Артанія» — 0:1, «Шахтар» (Павлоград) — «Евіс» — 0:1, «Поліграфтехніка» — «Металург» (Нікополь) — 1:0, «Сталь» — «Прикарпаття» — 1:1, «Хімік» (Северодонецьк) — «Приладист» — 1:0, «Нафтовик» — «Рось» — 3:1, «Ворскла» — «Динамо-2» — 1:1, «Закарпаття» — «Нива» (Вінниця) — 0:0, «Скала» — «Поділля» — 0:2.

Друга ліга. 18 тур. «Галичина» — «Чорноморець-2» — 1:0, «Дністер» — «Зірка» — 2:0, «Хімік» (Житомир) — «Явір» — 2:0, «Газовик» — «Шахтар-2» — 0:0, «Вагонобудівник» — «Дружба» — 0:0, «Бажановець» — «Азовець» — 2:1, «Кристал» (Херсон) — «Дніпро» (Черкаси) — матч перенесено, «Чайка» — «ЗС Оріяна» — 1:0.

Перехідна ліга. 17 тур. «Антрацит» — «Прометей» Дн. — 3:1, «Прометей» Шахт. — «Динамо» (Луганськ) — 1:2, «Шахтар» (Горлівка) — «Торпедо» — 1:0, «Фрунзенець» — «Океан» — 0:0, «Море» — «Нафтохімік» — 2:0, «Нива» (Миронівка) — «Електрон» — 2:0, «Олімпік» — «Авангард» — 2:1, «Лисоня» — «Промінь» — 1:3, «Гірник» (Харцизьк) — «Андезит» — 0:2.

КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Додатковий пристрій до приймача, телевізора. 6. Герой оборони Порт-Артура. 7. Порушення законного порядку, особиста сваволя. 11. Тварина чи рослина — об'єкт релігійного культу. 13. Український телевізор. 14. Місто у Ферганській долині. 16. Вірш, у якому перші літери рядків складають слово чи речення. 18. Український композитор. 19. Ріка в Естонії. 20. Люди, які жили 20—35 тисяч років тому. 23. Хімічні речовини для збереження продуктів. 24. Шведські королі.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 2. Хутір, садиба в Латинській Америці. 3. Письменник, архімандрит Києво-Печерського монастиря. 4. Ароматичний вуглеводень. 5. Геометричне тіло. 7. Вищий державний, релігійний та судовий орган у стародавній Іудеї. 8. Вождь ацтеків, убитий своїми за заклики здатися іспанцям. 9. Столиця Молдавської АРСР в 1929—1940 роках. 10. Династія київських князів. 11. Герой телесеріалу «Слідство ведуть знавці». 12. Литовська дівчина-селянка, дружина Петра I, імператриця Катерина I, за якої було відроджено гетьманство на Лівобережній Україні. 13. Час, з якого запроваджено літочислення. 15. Біблійний праведник. 17. Людина без принципів, пристосуванець. 18. Міфічний персонаж у східних слов'ян. 21. Чеський композитор, автор хорових творів. 22. Відкрите з тилу укріплення.

Відповіді на кросворд, надрукований 30 жовтня

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 3. Ажур. 6. «Царі». 7. Авдотки. 8. Паращук. 10. Пеласги. 12. Триангула. 14. Наксос. 16. Анфіса. 18. Танюк. 20. Паралати. 21. Турнікет. 23. Мюони. 24. Карека. 27. Тиктор. 30. Озаркевич. 31. Капітал. 32. Прасоли. 33. Індіана. 34. Ілля. 35. Негр.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Маланюк. 2. Мітанні. 4. Ракурс. 5. «Полонина». 6. Ципола. 9. Адан. 11. Геба. 12. Томиленко. 13. Антонович. 15. Астарта. 17. Силенко. 18. Тотем. 19. Крути. 22. Московія. 24. Коза. 25. Релігія. 26. Азалія. 27. Тимпан. 28. Тайстра. 29. «Реал».

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 449808

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Зам. 0311219.

1 2 3 45 6 7 8 9